

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Допущено до захисту
Завідувачка кафедри
д.е.н. професор Лоханова Н.О.

_____ (підпис)
« ____ » _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою: «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, аналіз та контроль фінансових активів та напрямки їх
удосконалення на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»

Виконавець:

студентка ФМОІТ

Третяк Ірина В'ячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бойко Ольга Станіславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

АНОТАЦІЯ

Третяк І. В Облік, аналіз та аудит фінансових активів та напрямки їх удосконалення на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
 «071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит» –
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглянуті теоретичні аспекти та діюча система обліку, аналізу та контролю фінансових активів у ТОВ «Телекарт-Прилад».

Досліджено поняття «фінансові активи», проведено аналіз нормативно-правового регулювання обліку фінансових активів, порівняння національних та міжнародних методів оцінки фінансових активів, визначено особливості обліку фінансових активів у ТОВ «Телекарт-Прилад», проведено аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства, визначено шляхи удосконалення обліку та аудиту.

Запропоновано набір заходів, спрямованих на покращення системи обліку та контролю дебіторської заборгованості

Ключові слова: фінансові активи, дебіторська заборгованість, грошові розрахунки, резерв сумнівних боргів, управління фінансовими активами, облік, аудит

ANNOTATION

Tretiak I. Accounting, analysis and control of financial assets and directions of their improvement on the example of Telekart-Prylad LLC

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 071 "Accounting and Taxation" under the educational program "Accounting, Audit and Tax Consultant".

Odesa National Economic University. - Odesa, 2024

The work deals with theoretical aspects and the current system of accounting, analysis and control of financial assets of Telekart-Prylad LLC.

The concept of "financial assets" is studied, the analysis of regulatory and legal regulation of financial assets accounting is carried out, the comparison of national and international methods of financial assets valuation is carried out, the peculiarities of financial assets accounting in Telekart-Prylad LLC are determined, the analysis of financial and economic activity of the enterprise is carried out, the ways of improvement of accounting and audit are determined.

A set of measures aimed at improving the system of accounting and control of accounts receivable is proposed

Keywords: financial assets, accounts receivable, monetary settlements, provision for doubtful debts, financial assets management, accounting, control

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	6
1.1. Поняття фінансові активи та їх класифікація	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку фінансових активів	10
1.3. Порівняльний аналіз методів оцінки фінансових активів за НП(С)БО та МСФЗ	15
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА СИСТЕМА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	23
2.1. Загальна економічна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад» ...	23
2.2. Облік фінансових активів на досліджуваному підприємстві	27
2.3. Проблеми управління фінансовими активами та напрямки їх подолання	34
РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	39
3.1. Мета, завдання та джерела внутрішнього контролю фінансових активів	39
3.2. Аналіз динаміки складу, структури та оборотності дебіторської заборгованості	45
3.3. Економіко-математичне моделювання процесу підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю на ТОВ «Телекарт-Прилад»	55
ВИСНОВКИ	57
Список використаних джерел	60
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах під час глобалізації та технологічних зміни відбувається перетворення економічного середовища саме тому ефективне управління фінансовими активами є ключовою складовою успішного функціонування будь-якого підприємства, незалежно від його сфери діяльності.

Правильне ведення обліку фінансових активів дозволяє підприємствам вчасно реагувати на зміни у ринкових умовах, оптимізувати фінансові ресурси та максимізувати прибуток. Крім того, це допомагає зменшити ризики фінансових втрат та виявити можливості для інвестування та розвитку.

Стабільність фінансового стану в значній мірі залежить від ефективності управління фінансовими активами, оскільки недостатність ресурсів може перешкоджати розвитку діяльності підприємства та виконанню поставлених цілей, а неправильне розподілення фінансових коштів може призвести до надмірних витрат, а в гірших випадках до банкрутства.

Ефективний контроль за фінансовими активами дозволить забезпечити прозорість та відповідність до фінансової звітності і чинному законодавству, оскільки це є важливим аспектом для збереження довіри інвесторів. Також контроль дозволяє вчасно виявити шахрайство, надмірні витрати чи недонарахування, що може виникнути через недбале використання фінансових ресурсів.

У світлі постійних змін та нестабільності економічного клімату, компанії, які мають ефективну систему обліку та контролю фінансових активів, стоять на кращому конкурентному положенні. Вони можуть швидше адаптуватися до нових умов, зберігаючи стійкість та забезпечуючи свій подальший успіх.

Варто зазначити, що проблемам обліку та управління фінансовими активами приділяють увагу такі науковці: У. Шарп, Дж. Вахович, К. Дж. Ван Хорн, Ф. Фобацці, Акімова Н. С., Топоркова О. В., Новицька Н. В. та ін.

В даній кваліфікаційній роботі проводиться аналіз як теоретичних так і практичних аспектів обліку фінансових активів для визначення оптимальних стратегій управління.

Мета і завдання дослідження. Головною метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних, методичних і практичних аспектів організації обліку та аналізу фінансових активів, а також розробка ефективних шляхів удосконалення цього процесу.

Мета роботи зумовила вирішення наступних **завдань** дослідження:

- визначити економічну сутність категорії «фінансові активи»;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку фінансових активів;
- дослідити особливості оцінки фінансових активів за національними та міжнародними стандартами;
- надати загальну організаційно-економічну характеристику підприємства;
- визначити проблеми в управлінні фінансовими активами та напрями удосконалення;
- дослідити мету, завдання та джерела внутрішнього контролю фінансових активів;
- проаналізувати динаміку, структуру та склад дебіторської заборгованості;
- побудувати економіко-математичну модель процесу підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра виступає процес та організація обліку та аналізу фінансових активів на ТОВ «Телекарт-Прилад»

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти організації обліку фінансових активів на досліджуваному підприємстві.

Методи дослідження. В процесі дослідження фінансових активів використано різноманітні методи, спрямовані на досягнення мети та вирішення поставлених завдань. У процесі аналізу та синтезу теоретичних основ обліку фінансових активів ретельно використані методи дедукції та індукції, а також порівняння для з'ясування

особливостей їхнього відображення та оцінки. Щодо особливостей обліку фінансових активів на досліджуваному підприємстві, використано системно-структурний аналіз, Кореляційно-регресійний та порівняння для глибшого розуміння їхнього стану та впливу на фінансову діяльність.

У формулюванні висновків використано методи наукового узагальнення та абстрагування для засвоєння отриманих результатів та визначення подальших напрямків дослідження.

Інформаційною базою дослідження послужила широка і різноманітна інформаційна база законодавчих актів та нормативних документів України, міжнародних стандартів фінансової звітності, що визначають загальноприйняті принципи обліку та аудиту. Понад те, великий внесок у формування інформаційної бази зробили наукові праці як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, що спеціалізуються у галузі обліку, контролю та аналізу фінансових активів.

Однак, наряду з теоретичними джерелами, значний внесок у отримання необхідної інформації зробили практичні дані, які було безпосередньо отримано з досліджуваного підприємства ТОВ "Телекарт-Прилад". Комплексний підхід до формування інформаційної бази дозволив отримати об'єктивну картину стану обліку та управління фінансовими активами на досліджуваному підприємстві.

Структура дослідження. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

1.1. Поняття фінансові активи та їх класифікація

Фінансові інструменти – це один з найбільш цікавих та складних об'єктів бухгалтерського обліку не тільки у вітчизняній практиці а й у міжнародній. До складу фінансових інструментів відносяться різні види фінансових активів, зобов'язань, інструменти власного капіталу та інші похідні фінансові інструменти. Так фінансові активи відносяться до основної ланки фінансового світу.

Тому важливість аналізу фінансових активів спричинена тим, що більшість українських підприємств складають консолідовані звітність у відповідності до міжнародних стандартів

Більшість компаній у своїй діяльності використовує ряд активів для нормального функціонування, а основними активами виступають фінансові.

Розподіл даного виду активу дає можливість більш ефективно та раціонально розподіляти кошти для можливості фінансування нових проектів, та видів господарської діяльності.

Тому для кращого розуміння поняття фінансові активи виникає необхідність у систематизації чинних підходів до їх класифікації, що стане основою для надання інформації на різних рівнях управління.

Поняття «фінансові активи» не так широко досягнуте у вітчизняній літературі, воно переважно використовується у фінансовій сфері, що підтверджується менш розширеною практикою в діяльності українських підприємств.

Переважає кількість вчених-економістів у визначенні фінансових активів користуються таким терміном «це документ що підтверджує право власника на частину власності або прибуток фірми».

Унікальний аналіз фінансових активів та цінних паперів за поглядами відомого економіста та лауреата Нобелівської премії У. Шарпа розкриває глибину цих понять у фінансовій системі. Поглянувши на фінансові активи як «офіційне підтвердження

права на отримання майбутніх прибутків при дотриманні домовленостей», ми розуміємо, що вони становлять основний елемент фінансового портфеля будь-якого інвестора чи компанії.

Фінансові активи, в контексті даного визначення, виступають як правові документи чи інструменти, які гарантують власникові право на певний обсяг майбутніх потоків коштів, впливаючи з угод чи умов, зазначених у цих документах. Це можуть бути акції, облігації, депозити, векселі, опціони та інші інструменти фінансового ринку.

Цінний папір, у свою чергу, є одним з типів фінансових активів і відіграє важливу роль у забезпеченні прав власника. Він є конкретним документом, що підтверджує право власності або зобов'язання на певну суму коштів чи майна. Цінні папери можуть мати різні форми та відображати різні права та обов'язки, такі як право на отримання відсотків, дивідендів, амортизаційних платежів тощо.

Отже, У. Шарп, розглядаючи фінансові активи та цінні папери як «офіційне підтвердження права на отримання майбутніх прибутків при дотриманні домовленостей», підкреслює їхню суттєву роль у забезпеченні прав та інтересів учасників фінансового ринку та підкреслює значення відповідності умовам та угодам для забезпечення стабільності та впевненості у фінансових операціях. [30]. Дж. Кочрен як і У. Шарп також ототожнював дані поняття [1]. Вчені Дж. Вахович та К. Дж. Ван Хорн наполягають на тому, що фінансові активи виникають в результаті вкладання вільних коштів інвесторами в акції або при надаванні кредиту.

Думка Ф. Фобацці про фінансові активи відкриває глибоке розуміння їхньої сутності як нематеріальних активів. Розглядаючи фінансові активи як "законні права на деякі майбутні доходи", Фобацці вводить нас у світ фінансового управління, де ці активи стають ключовим елементом стратегічного планування та інвестиційної діяльності.

Поняття нематеріальних активів, які представляють собою права, не зв'язані з конкретною матеріальною формою, відкриває широкі можливості для розвитку фінансових ринків. Вартість фінансових активів, за цією концепцією, не обмежується

лише їхньою формою, а залежить від потенційних майбутніх доходів, які вони можуть забезпечити.

Ця точка зору підкреслює значення аналізу потенційних доходів та ризиків, пов'язаних з фінансовими активами, незалежно від їхньої форми. Вона також наголошує на важливості розуміння природи та характеристик цих активів для ефективного управління портфелем та ризиками [27].

Економічна енциклопедія, під редакцією видатного фахівця в галузі економіки, С. В. Мочерного, широко розглядає поняття фінансових активів, що становлять основу для розуміння та аналізу фінансової системи та її функціонування. У її рамках визначаються та детально розглядаються різноманітні складові, які мають фінансову природу та відіграють важливу роль у функціонуванні сучасного господарства.[4]

Серед фінансових активів, які висвітлені в енциклопедії, зокрема, вказуються такі ключові компоненти:

- готівка;
- депозити в банку;
- чеки;
- цінні папери;
- розрахункові документи в дорозі;
- грошові документи;
- фінансові вкладення;
- вклади в інші підприємства.

Хоча дане питання викликає дискусію, оскільки фінансові активи вказують на джерело формування фінансового капіталу, а фінансові інструменти навпаки окреслюють сферу застосування.

З точки зору бухгалтерського обліку, фінансові активи є складовою частиною фінансового інструменту при розподілі за елементами балансу їх приділяють на визначені, тобто балансові та невизначені- позабалансові. Також фінансові інструменти поділять на первинні та похідні, що залежить від типу предмету контракту. До первинних фінансових інструментів відносять: кошти в національній

та іноземній валюті, дебіторська та кредиторська заборгованості, цінні папери, що надають право власності, фінансова оренда та страхові угоди, що несуть фінансовий характер.

Оскільки існує різноманітні визначення поняття «фінансові активи», вони можуть бути використані в науковому середовищі: «фінансові інструменти», «грошові активи» та «фінансові ресурси» тому за рахунок даної неоднозначності виникає проблема в розумінні сутності даного терміну та виникненні ряду питань в бухгалтерському обліку.

Також існує різноманітна класифікація фінансових інструментів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація фінансових інструментів

Фінансові інструменти	
За характером відносин	Фінансові активи Фінансові зобов'язання Інструменти власного капіталу
За економічним змістом та способом відображення в обліку	Балансові Позабалансові
За предметом контракту	Первинні. Похідні.
За метою бухгалтерського обліку	Фінансові активи. Фінансові зобов'язання. Інструменти власного капіталу. Похідні фінансові інструменти та складні фінансові інструменти.

Джерело: сформовано автором

Згідно з НПСБО 13 «Фінансові інструменти», похідний фінансовий інструмент описується, як фінансовий засіб, розрахунки якого проводяться у майбутньому, вартість змінюється за рахунок відсоткової ставки, цінних паперів, курсу валюти, індексу цін, кредитному рейтингу або інших змінних, що є базисом та не вимагає початкових інвестицій [16].

У міжнародній практиці виділяють фінансові та товарні деривативи, але товарні деривативи не належать до фінансових інструментів.

Так за метою та характером бухгалтерського обліку фінансові інструменти поділяться на фінансові активи та зобов'язання, інструменти власного капіталу, похідні та складні фінансові інструменти.

Відповідно до НПСБО 13 «Фінансові інструменти» фінансовий актив- це актив, що включає в себе грошові кошти та їх еквіваленти, контракт, що надає право отримувати грошові кошти, фінансові активи або надає право обмінювати їх на більш вигідних умовах [16].

Одним прикладів фінансових активів, що надає можливість за контрактним правом отримувати грошові кошти в майбутньому є дебіторська заборгованість, векселі одержані, видані позики та фінансові інвестиції. Але слід зауважити, що НПСБО 13 та МСБО 39 не застосовується до товарних контрактів, розрахунок за які не здійснюється за допомогою грошових коштів.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку фінансових активів

Бухгалтерський облік представляє собою важливу галузь економічних знань, яка забезпечує систематизацію, аналіз та відображення фінансової інформації підприємства. Дослідження поняття "фінансові активи" є ключовим аспектом в контексті бухгалтерського обліку, оскільки вони становлять суттєву складову фінансових засобів підприємства та мають значний вплив на його фінансовий стан і результативність.

Для належного розуміння та визначення фінансових активів важливо вивчати нормативну базу, що регламентує методологію їх бухгалтерського обліку. Ця база включає в себе національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, законодавство та регулюючі документи, які визначають правила ведення обліку фінансових активів.

Українське законодавство та національні стандарти бухгалтерського обліку визначають фінансові активи як кошти, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, не віднесені до цінних паперів.

Вітчизняне законодавство не має різноманіття визначення даного поняття, а нормативні акти, які регулюють методологію бухгалтерського обліку розкриваючи сутність поняття через його склад. Наприклад, у Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» поняття «фінансових активів» визначається, як кошти, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до цінних паперів [24]. А у Положенні про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями "фінансові активи" тлумачиться як будь-який актив, погашення якого здійснюється з використанням грошей або іншого фінансового інструменту. [22]

Нормативно-правові акти також розширюють концепцію фінансових активів. Згідно з Національними стандартами бухгалтерського обліку (НПСБО) № 13 "Фінансові активи", до цього поняття включаються грошові кошти та їх еквіваленти, інструмент власного капіталу іншого підприємства, контракти, що надають право на отримання грошових коштів або іншого фінансового активу від іншого підприємства, а також контракти, які дозволяють обмінятися фінансовими інструментами на потенційно вигідних умовах.[16]

Такий підхід дозволяє уникнути непорозумінь та уточнює суть поняття фінансових активів, що є важливим для ведення точного та об'єктивного обліку в фінансовій сфері.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку також надають визначення та класифікацію фінансових активів з точки зору їх призначення та характеру.

Відповідно до міжнародної нормативно- правової бази, а саме за даними Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» «фінансові активи» класифікуються як [1] :

- фінансовий актив, призначений для перепродажу (торгові);
- фінансові інвестиції, утримувані до їх погашення;
- дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу;
- фінансові активи, наявні для продажу.

В Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання» вказано, що фінансові активи це:

- грошові кошти;
- інструменти власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- контрактне право (отримання грошових коштів або інших фінансових активів від іншого суб'єкта господарювання або обмін фінансових інструментів з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими)
- контракт, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання та який є:
 - a) непохідним інструментом, за який суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу, або
 - b) похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу [12].

Отже, виходячи з вище зазначеного можна зробити висновок, що поширеним складовим фінансового активу, що дозволяє за допомогою контракту отримувати грошові кошти в майбутньому, виступає дебіторська заборгованість із покупцями та замовниками, векселі, видані позики та інвестиції.

Тому вивчення нормативної бази є необхідним етапом для правильного розуміння та визначення фінансових активів у бухгалтерському обліку. Це допомагає забезпечити об'єктивне та систематичне відображення фінансових операцій та забезпечує надійність та достовірність фінансової звітності підприємства.

Варто відзначити, що НПСБО 13 та МСБО 39 не враховують товарні контракти, де розрахунки не здійснюються грошовими коштами, а також інші типи контрактів, які мають специфічні особливості [16; 1].

По-перше, це угоди, укладені для внутрішніх потреб підприємства щодо придбання, продажу або споживання. Ці угоди можуть бути зорієнтовані на

забезпечення потреб виробництва або надання послуг, але вони не відображаються як фінансові активи в рамках НПСБО 13 та МСБО 39 [16;1].

По-друге, до цієї категорії належать контракти, що передбачають поставку запасів. Ці угоди передбачають постачання товарів або послуг у майбутньому, але вони не включають розрахунки грошовими коштами і, отже, не розглядаються як фінансові активи за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

По-третє, це контракти, призначені для цього з самого початку. Ці угоди мають специфічну мету або обмеження, які не пов'язані з отриманням грошових коштів чи інших фінансових активів у майбутньому.

Отже, в контексті НПСБО 13 та МСБО 39 фінансові активи включають грошові кошти, фінансові інструменти та контракти, які передбачають отримання грошових коштів чи інших фінансових активів. Товарні контракти та інші специфічні угоди не враховуються в цих стандартах, оскільки вони не відображають фінансові активи в звичайному розумінні. [16;1

Так за допомогою дослідження нормативно- правової бази яка вказує на порядок визначення, оцінку та методологію бухгалтерського обліку фінансових активів можна визначити складові фінансових активів для потреб бухгалтерського обліку.

Тому до складових активів входять:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- довгострокові та поточні фінансові інвестиції;
- дебіторська заборгованість за продукцію (товари), векселі;
- дебіторська заборгованість яка пов'язана з придбанням фінансових інвестицій та дебіторська заборгованість за угодами.

Необхідно враховувати, що витрати майбутніх періодів та сплачені аванси, які спрямовані на отримання товарів чи послуг у майбутньому, не можуть бути визнані як фінансові активи. Це тому, що основна мета цих витрат полягає в отриманні конкретних товарів або послуг, а не в праві на отримання грошових коштів чи інших фінансових активів.

Наприклад, якщо підприємство сплачує аванс за постачання сировини для виробництва, ця витрата не вважається фінансовим активом, оскільки її головна ціль полягає в забезпеченні продукції для подальшого використання в бізнесі, а не в заробітку на продажі чи управлінні фінансовими активами.

Такі витрати, хоча і можуть мати важливе значення для діяльності підприємства, проте не відповідають критеріям фінансових активів, оскільки вони не мають характеру права на отримання грошових коштів або інших фінансових активів у майбутньому. Тому їх не включають до обліку фінансових активів в бухгалтерській звітності.

Врахування цього аспекту дозволяє коректно відобразити фінансовий стан підприємства і уникнути перекручень у фінансовій звітності, забезпечуючи об'єктивну інформацію про його фінансові ресурси та зобов'язання.

Фінансові активи, насправді, виступають як ключовий механізм посередництва між кредиторами та боржниками в економіці. Цей процес включає в себе різноманітний спектр учасників, від депонентів до фінансових установ, що здійснюють різноманітні фінансові операції.

У цьому контексті фінансові установи грають критичну роль. Вони є основними діловими суб'єктами у фінансовому секторі, що забезпечують різноманітні фінансові послуги для різних клієнтів. Функції фінансових установ включають прийом депозитів, надання кредитів, управління активами, здійснення інвестицій та багато інших.

Ці фінансові установи діють у полі дії фінансових інститутів, що формуються соціальними, політичними та економічними факторами. Соціальні норми та вимоги, політичні регулювання та економічні тенденції визначають стратегії та діяльність цих установ.

Серед найпоширеніших фінансових установ можна виділити банки, які виступають основними учасниками фінансового ринку, кредитні спілки, що надають послуги кредитування місцевим спільнотам, установи, що здійснюють накопичення для пенсійного забезпечення, та інвестиційні фонди, які спеціалізуються на управлінні та інвестуванні фінансових активів клієнтів.

Усі ці установи спільно забезпечують необхідну інфраструктуру для функціонування фінансової системи, створюючи можливості для мобілізації та розподілу капіталу, сприяючи економічному розвитку та стабільності. Таким чином, фінансові установи відіграють важливу роль у господарському житті суспільства, сприяючи зростанню та процвітанню.

Дані установи протягом своєї діяльності здійснюють операції, які пов'язані з фінансовими активами.

Фінансові активи достатньо різноманітні, а їх поділ з метою управління може здійснюватися за різними ознаками:

- характером зобов'язань;
- терміном обігу;
- пріоритетністю;
- в залежності від рівня доходності;
- рівнем ризику та системою національних рахунків.

1.3. Порівняльний аналіз методів оцінки фінансових активів за НП(С)БО та МСФЗ

З початком формування ринкових відносин виникає ряд важливих питань які пов'язані з дебіторською заборгованістю, що сприяє постійному оновленню нормативно правової бази. Проблематика дебіторської заборгованості залишається актуальною і на сьогоднішній день, оскільки фінансовий стан напряду залежить від ефективності управління даним видом заборгованості.

Наприклад, інвесторами під час прийняття рішень про надання ресурсів та кредитоспроможності суб'єкта використовується інформація про вартість активів, яка відображена у Звіті про фінансовий стан, тому саме вартість активів розглядається як ключовий показник фінансового стану підприємства, для можливості прогнозування фінансового стану.

Фінансова звітність не лише відображає економічні події вона також формується завдяки судженням та обліковим моделям.

У зв'язку зі зростанням міжнародного співробітництва та гармонізацією національного законодавства в області бухгалтерського обліку то виникає необхідність більше уваги приділяти МСФЗ. Так згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», національні стандарти не повинні суперечити міжнародним

Так як, до складу фінансових активів входить дебіторська заборгованість, проведемо порівняльний аналіз між стандартами, що регулюють даний вид фінансових активів.

Облік дебіторської заборгованості згідно з НПСБО 10 «Дебіторська заборгованість» та інші стандарти в яких розглядається дебіторська заборгованість, повинні відповідати вимогам МСФЗ. Але невідмінно від національних стандартів і інших країнах не існує окремого документу який вказує на регулювання дебіторської заборгованості. Певні особливості даного питання висвітлюються: МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінки»

Порівняння обліку дебіторської заборгованості будемо проводити за наступними критеріями:

- Визнання та момент припинення визнання дебіторської заборгованості;
- Оцінка дебіторської заборгованості;
- Визначення резерву сумнівних боргів;
- Відображення у фінансовій звітності.

Розпочнемо наше порівняння з визнання та моменту припинення визнання дебіторської заборгованості.

Згідно з НПСБО 13 «Фінансові інструменти» дебіторська заборгованість яка не призначена для перепродажу, необхідно відносити до складу фінансових активів [16]. В МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінки» дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги визначається як контрактний актив, це означає, що одна сторона має право на отримання грошей, а інша сторона визначає даний актив у себе

як зобов'язання [1]. Компанія повинна визнавати дебіторську заборгованість в балансі за умови коли вона стає стороною контрактних зобов'язань, тобто в наслідок визнання даних зобов'язань сторона має юридичне право на отримання грошових коштів або інших цінностей.

При визнанні дебіторської заборгованості за міжнародними стандартами, вона оцінюється за справедливою вартістю включаючи витрати які виникають з придбанням або випуском фінансових активів. Згідно з національних стандартів дебіторська заборгованість при первісному визнанні оцінюється за первісною вартістю або за чистою вартістю реалізації.

В міжнародних стандартах обліку велика увага приділяється правильному оцінюванню активів та зобов'язань компаній. Один із ключових аспектів цього - оцінка дебіторської заборгованості за амортизованою вартістю з використанням ефективної ставки відсотку.

Амортизація - це процес поступового списання вартості фінансового активу з балансу компанії протягом його корисного терміну використання. При цьому оцінюється не лише фактичний знос активу, а й враховується його вартість погашення. Це важливо для того, щоб уникнути спотворень у фінансовій звітності і забезпечити точне відображення реальної вартості активу на балансі.

Амортизаційна вартість фінансового активу розраховується шляхом віднімання вартості погашення та накопиченого зносу від його первісної вартості. Ця сума представляє частину вартості активу, яка ще не була списана на витрати, і яка буде амортизуватися протягом його корисного терміну використання.

Отже, амортизація - це не лише про визначення фізичного зносу активу, але і про коректне фінансове відображення його вартості на балансі компанії з урахуванням його корисного терміну використання та вартості погашення. Це важливий елемент фінансового обліку, який допомагає забезпечити точність та достовірність фінансової звітності.

Порівняльна характеристика підходів до визнання дебіторської заборгованості наведена в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Узагальнююча порівняльна таблиця вітчизняних та міжнародних підходів у визнанні та припиненні визнання дебіторської заборгованості.

№	Ознака	НП(С)БО	М(С)ФЗ
1	2	3	4
1.	Визнання	Визнання активу відбувається за умови, що існує ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, а також сума може бути достовірно визначена.	Фінансовий актив визнається, коли організація стає стороною контрактного договору та виникає зобов'язання з фінансового інструменту. Тобто, підприємство має право на отримання майбутніх економічних вигід, існує ймовірність їх отримання, а також первісну вартість можна достовірно визначити .
2.	Дохід визнається	1. Передано всі права та ризики пов'язані з правом власності на продукцію. 2. Сума доходу може бути достовірно визначена. 3. Контроль та управління за реалізованою продукцією не здійснюється підприємством. 4. Витрати за даною операцією можуть бути достовірно визначені. 5. Отримання економічних вигід за результатом продавленої операції .	
3.	Припинення визнання	Дебіторська заборгованість за якою минув строк позовної давності або інші борги, нереалізовані до стягнення, списаються таких видів боргів відбувається за рішенням керівництва підприємства. Списання відбувається наступними способами: За рахунок резерву сумнівних боргові. Резерв сумнівних боргів – це резерв, який створюється підприємством для покриття неоплаченої дебіторської заборгованості . За рахунок фінансових результатів господарської діяльності. Списання за даним методом зменшує прибуток поточного періоду. Найчастіше даним методом користуються коли імовірність погашення дебіторської заборгованості дуже низька, або якщо резерв під сумнівні борги підприємство не створювало , або його розмір недостатній.	Припинення визнання фінансового активу відбувається , коли організація втрачає контроль над правами за контрактом.

Джерело: складено автором за даними [12;11;13;16;15]

У табл. 1.3 наведені підходи в оцінках дебіторської заборгованості.

Таблиця 1.3

Підходи в оцінках дебіторської заборгованості в міжнародній та вітчизняній практиці

№	Ознака	НП(С)БО	М(С)БО
1	2	3	4
	Оцінка	Оцінюється за первісною вартістю, це означає, що дебіторську заборгованість в бухгалтерському обліку відображають за вартістю, яка визначається договором та залежить від кількості та ціни реалізованої продукції з урахування знижок, надбавок які були надані постачальниками.	Визнання дебіторської заборгованості оцінюється за справедливою вартістю включаючи витрати, які пов'язані з придбанням або випуском фінансового активу або зобов'язання. Після первісного дебіторську заборгованість оцінюють за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної ставки.

Джерело: складено автором за даними [12;11;13;16;15]

Найбільш проблемний аспект при оцінці дебіторської заборгованості виникає в момент складання фінансово звітності. Так як, методи оцінки дебіторської заборгованості повинні забезпечити дотримання основного принципу при підготовці фінансової звітності – це обтічність. За даним принципом сума активів і доходів підприємства не повинна бути завищена.

Якщо сума активів та доходів підприємства завищена це може призвести до несправедливої оцінки фінансового стану підприємства, а також може вплинути на рішення інвестора, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Завищення суми активів може відбутися за рахунок того, що відбулась недостовірна оцінка їх вартості, недостатньо проведена амортизація, а також включення неправдивої інформації про доходи підприємства може призвести до некоректної оцінки фінансових результатів компанії. В такому випадку, недостовірність фінансової звітності, може призвести до втрати довіри з боку зацікавлених сторін, а також юридичних наслідків для керівника підприємства. Саме тому важливо дотримуватись принципу обачності при складанні фінансової звітності.

Отже, поточна дебіторська заборгованість як і в вітчизняній та і в зарубіжній практиці відображається та оцінюється за чистою вартістю реалізації.

Для того, щоб визначити чисту вартість реалізації необхідно оцінити чисту суму коштів, яка очікується в результаті погашення дебіторської заборгованості. Так згідно з НП(С) БО 10 « Дебіторська заборгованість» чиста вартість реалізацій визначається шляхом сумування поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів [15].

Для оцінки дебіторської заборгованості застосовується комплексний аналіз, який включає кілька ключових етапів. Першим кроком є складання детального переліку дебіторів, тобто осіб чи компаній, які мають заборгованість перед підприємством.

Наступним етапом є ретельний аналіз умов та змісту укладених договорів з кожним дебітором. Це включає вивчення умов оплати, визначення строків повернення боргу, а також будь-яких інших умов, які можуть вплинути на відновлення фінансових зобов'язань.

У разі виявлення ознак того, що певний дебітор або група дебіторів можуть мати проблеми зі здійсненням повернення боргу в узгоджений строк або навіть мають прострочену заборгованість, проводиться додатковий аналіз цих ситуацій.

Далі настає етап прийняття рішень щодо подальших дій. Це може включати в себе різноманітні заходи, такі як індивідуальні переговори з дебіторами для розробки графіка погашення боргу, вжиття правових заходів для відстеження та відновлення заборгованості, або навіть реалізацію додаткових забезпечень, які можуть забезпечити відновлення фінансових засобів.

Цей процес дозволяє підприємству уникнути фінансових ризиків, пов'язаних з невикплатою боргів, та забезпечити здоровий фінансовий стан компанії.

У міжнародній практиці стикаються з таким явищем, як невикплата боргів. У таких ситуаціях, коли дебітор не в змозі повернути борг, він може бути визнаний безнадійним, і заборгованість відображається у фінансовій звітності як втрата. Цей підхід має на меті чітко відобразити реальний фінансовий стан компанії та уникнути завищення активів у звітності.

З іншого боку, вітчизняна практика полягає в коригуванні на резерв сумнівних боргів. Такий підхід дозволяє компаніям зменшити вплив невиконаних боргів на прибутковість та зберегти більш реалістичне відображення свого фінансового стану.

Міжнародні стандарти фінансової звітності намагаються згладжувати ці різниці, пропонуючи рамки для відображення фінансової інформації, які були б більш уніфікованими та порівняними.

Цей контекст відображає складність і різноманітність підходів до обліку невиконаних боргів та підкреслює важливість розуміння контексту, в якому діє підприємство, для здійснення об'єктивних фінансових оцінок (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Узагальнююча порівняльна таблиця вітчизняних та міжнародних підходів визначення резерву сумнівних боргів дебіторської заборгованості

Ознака	НП(С)БО	М(С) БО
1	2	3
Визначення резерву сумнівних боргів	Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним з двох методів: - Застосування абсолютної суми заборгованості. Даний метод передбачає визначення резерву за допомогою аналізу платоспроможності. - Застосування коефіцієнта сумнівності. Визначається шляхом множення суми залишку дебіторської заборгованості і на початок періоду і на коефіцієнт сумнівності.	Визначення резерву відбувається за допомогою визначення вірогідності стягнення заборгованості по кожному дебітору. Нарахування резерву сумнівних боргів відбувається за лише по тим дебітором по яким є невпевненість у погашенні їх заборгованості. Також нарахування резерву відбувається в процентному співвідношенні до виручки. Далі відбувається розподіл дебіторської заборгованості на декілька груп які залежать від періоду відстрочки та нарахування резерву.

Джерело: складено автором за даними [12;11;13;16;15]

За НП(С)БО 10, дебіторську заборгованість поділяють на поточну та довгострокову, на сумнівну та безнадійну. За МСФЗ 39 її розподіляють на ініційовану та ініційовану. До ініційованої дебіторської заборгованості відносять заборгованість яка була придбана підприємством як участь у позиці. Неініційована дебіторська

заборгованість- це заборгованість яка утримується до строку погашення, наявна для продажу або утримування для операцій [11]

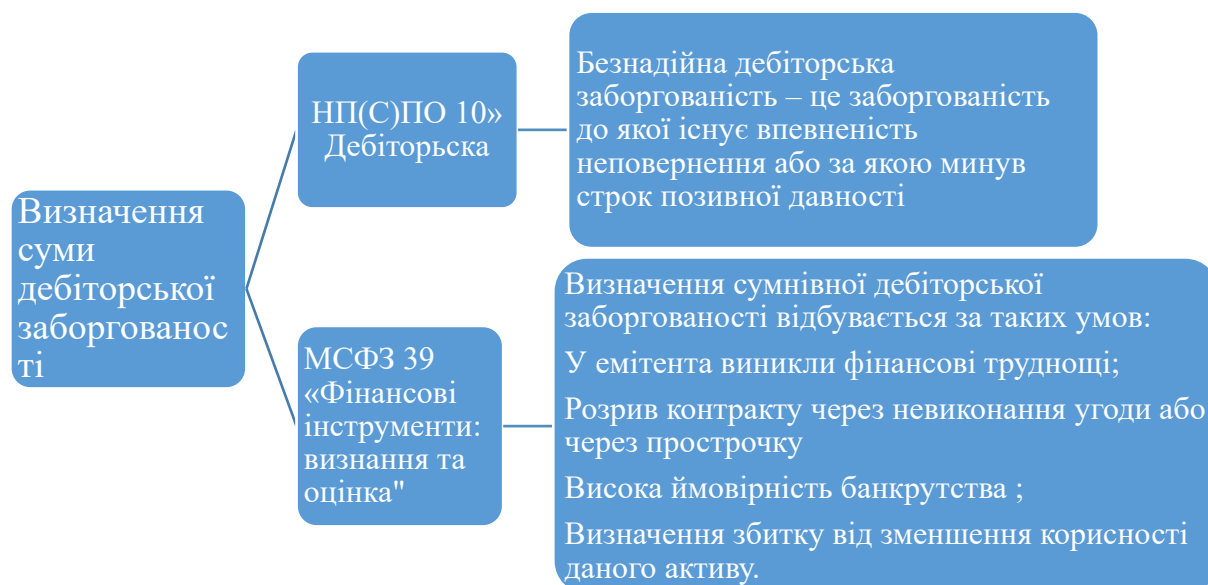


Рис.1.1. Визначення суми дебіторської заборгованості

Отже, український бухгалтерський облік дебіторської заборгованості визначається стандартами НП(С)БО 10, які відрізняються від міжнародних стандартів через економічні особливості України. Національні положення містять чіткі норми, порушення яких призводить до різних видів відповідальності. У міжнародних стандартах зазначені загальні правила класифікації, оцінки та визначення дебіторської заборгованості, але не конкретизовані аспекти. Таким чином, кожна країна має свою систему бухгалтерського обліку з власними перевагами, недоліками та спільними та відмінними рисами. Для подальшого удосконалення українського обліку дебіторської заборгованості потрібно шукати шляхи, які враховують міжнародні стандарти.

РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА СИСТЕМА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».

2.1. Загальна економічна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад».

ТОВ «Телекарт-Прилад» - це провідна компанія в Україні, яка спеціалізується на розробці та виробництві електроніки і радіоелектронної апаратури для домашнього та спеціального використання.

Свою діяльність ТОВ «Телкарт-Прилад» розпочало в 1995 році, на початку активного розвитку телекомунікацій. Вже в 90-х роках 20 століття компанія займалась розробкою технологій для передачі даних.

Вже починаючи з 2000-х років компанія розпочала виробляти нові рішення для мобільного зв'язку, саме тому за рахунок нових можливостей та знань було розширено та було запущено нову лінію для виробництва електроніки.

На початку 2004 року підприємством було встановлено Випробовувальний Центр, який було акредитовано в Національному Агентстві акредитації України.

В 2010-х роках компанія починає активно розвиватися, створюючи нові продукти для мобільного зв'язку такі як 4G-модеми та роутери. Також починає активно укладати партнерські угоди з провайдерами зв'язку та іншими компаніями у сфері телекомунікацій для спільної розробки продуктів і рішень для поліпшення якості зв'язку.

В 2021 році компанія ТОВ "Телекарт-Прилад" представила на виставці "Зброя та Безпека-2021" інноваційний рухомий медичний кабінет (КРМ), призначений для Збройних сил України. КРМ – це мобільний медичний кабінет з двома операційними столами, розроблений для медичної передової групи на другому етапі евакуації.

До основного напрямку діяльності підприємства входить створення та масове виробництво комплексних автоматизованих системних рішень для таких галузей, як телекомунікації, енергетика, транспорт та комунальне господарство. Впровадження

контактних та безконтактних карток у цих системах сприяє ефективному управлінню та контролю відповідних інфраструктурних мереж та процесів.



Рис. 2.1. ТОВ «Телекарт-Прилад» [18]

ТОВ "Телекарт-Прилад" – це недержавне товариство з обмеженою відповідальністю, що спеціалізується на виробництві інструментів та обладнання для вимірювання, дослідження та навігації (КВЕД 26.51).

Підприємство має технологічну виробничу структуру та організоване за лінійно-функціональною схемою. Це означає, що лінійні керівники приймають рішення, а функціональні підрозділи надають їм необхідну підтримку у плануванні та підготовці цих рішень. Основні переваги лінійно функціональної структури:

1. Чітка ієрархія та відповідальність:

- Ця структура чітко визначає підпорядкованість та розподіляє відповідальність за кожен рівень управління.
- Це полегшує прийняття рішень та контроль за їх виконанням.

2. Ефективна комунікація:

- Короткі ланцюги командування сприяють чіткій та швидкій комунікації між керівниками та підлеглими.
- Це мінімізує ризик спотворень інформації та непорозумінь.

3. Професійна спеціалізація:

- Функціональні підрозділи складаються з фахівців, які мають глибокі знання та навички у своїй галузі.

- Це підвищує ефективність роботи та якість продукції/послуг.

4. Оперативність прийняття рішень:

- Лінійні керівники мають повноваження приймати рішення самостійно, без узгодження з багатьма інстанціями.

- Це робить процес прийняття рішень більш гнучким та швидким.

5. Простота впровадження та розуміння:

- Лінійно-функціональна структура є простою та зрозумілою для всіх співробітників.

- Це полегшує її впровадження та адаптацію до мінливих умов.

6. Ефективна координація:

- Функціональні підрозділи координують свою роботу з лінійними керівниками, що забезпечує узгодженість дій всіх підрозділів.

- Це мінімізує дублювання зусиль та конфлікти.

7. Можливість кар'єрного росту:

- Чітка ієрархія створює чіткі шляхи для кар'єрного росту співробітників.

- Це мотивує їх до самовдосконалення та підвищення кваліфікації.

Важливо зазначити, що лінійно-функціональна структура має й деякі недоліки:

- Жорсткість та негнучкість: Вона може бути не такою гнучкою, як інші структури, і може повільно реагувати на зміни в навколишньому середовищі.

- Бюрократія: Існує ризик надмірної бюрократизації, що може призвести до затримки прийняття рішень та зниження ефективності.

- Недостатня комунікація між відділами: Існує ризик того, що між різними відділами буде недостатня комунікація та координація.

Загалом, лінійно-функціональна структура управління є ефективною моделлю для організацій з чітко визначеними цілями, стабільною продукцією/послугами та ієрархічною культурою.

Розглянемо організаційну структуру відділу бухгалтерії (рис 2.2).

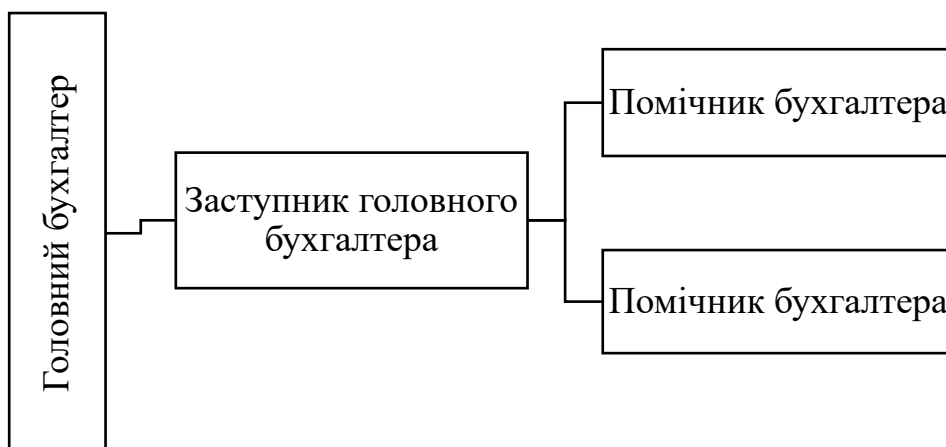


Рис 2.2. Організаційна структура відділу бухгалтерії

За даними організаційної структури підприємства можна почати, що керівництвом діяльності підприємства займається генеральний директор, тобто це означає, що усі департаменти підпорядковуються генеральному директору.

До безпосереднього підпорядкування генерального директора входять:

- Департамент конструктивно супроводжувального виробництва займається конструюванням нових виробів в телекомунікаційній газулі.

- Служба якості займається контролем якості продукції яка випускається.

- Департамент супроводу системних проєктів відповідає за забезпечення виконання зобов'язань з постачання продукції та товарів.

- Відділ охорони праці та екології проводить контроль дотримання в підрозділах підприємства чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці.

- Служба персоналу займається забезпеченням трудовими ресурсами підприємства.

- Режимно-секретний відділ займається проведенням секретного діловодства.

До підпорядкування фінансового департаменту входять:

- Бухгалтерія займається введенням бухгалтерського обліку, складанням звітності, а також провденням розрахунків податків та зборів

- Фінансова служба її діяльність спрямована на забезпечення підприємства фінансовими ресурсами.

- Планово-економічний відділ займається плануванням та економічним аналізом підприємства.

До підпорядкування департаменту з логістики входять такі відділи:

- Відділ постачання в його обов'язки входить забезпечення сировиною та матеріалами підприємства, пошук постачальників, укладання контрактів, моніторинг цін на активному ринку, складське управління.

- Відділ постачання ГП та ТМЦ займається постачанням готової продукції та товарно матеріальних цінностей.

- Служба центральних матеріальних складів займається прийомом та зберіганням матеріальних ресурсів, проводить контроль запасів, моніторинг стану запасів.

- Відділ митного оформлення займається оформленням митних декларацій, розробкою та впровадженням митного контролю, моніторингом змін у законодавстві.

Підрозділи технічного директора:

- Відділ головного конструктора відповідає за підготовкою до виробництва нової серійної продукції та забезпечення високої конкурентоспроможності розробленої продукції.

Процес бухгалтерського обліку автоматизовано підприємство користується програмою «ІТ- Підприємство», що значно полегшує ведення бухгалтерського обліку.

2.2. Облік фінансових активів на досліджуваному підприємстві

Облік фінансових активів є ключовим елементом фінансової діяльності підприємства, який забезпечує точність та надійність його фінансової звітності. Цей процес охоплює систематизацію, реєстрацію та аналіз фінансових операцій, пов'язаних із наявністю та рухом фінансових активів.

Фінансові активи включають ресурси, які можуть бути конвертовані в грошові кошти або використані для отримання економічної вигоди в майбутньому. До таких активів належать грошові кошти, короткострокові інвестиції, дебіторська заборгованість, цінні папери та інші фінансові інструменти.

У процесі обліку фінансових активів важливими є принципи точності, своєчасності та повноти відображення інформації, що забезпечують достовірність фінансової звітності та підтримку обґрунтованих управлінських рішень. Важливим аспектом цього процесу є дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та національних стандартів бухгалтерського обліку (НПСБО), що гарантує прозорість і порівнянність фінансових даних.

Метою цього розділу є вивчення методології обліку фінансових активів на ТОВ «Телекарт- Прилад оцінка їх ефективності у забезпеченні фінансової стабільності та зростання підприємства.

Фінансові активи ТОВ "Телекарт-Прилад" включають дебіторську заборгованість, грошові кошти та отримані векселі. Ці активи є ключовими ресурсами, які можуть бути перетворені на гроші або використані для отримання економічної вигоди, забезпечуючи фінансову стабільність компанії.

Грошові кошти є найліквіднішим активом і включають готівку, кошти на банківських рахунках та інші подібні засоби.

Облік грошових коштів та розрахункових операцій на ТОВ «Телекарт – Прилад» здійснюється за допомогою основних рахунків 30 та 31 з відкриттям відповідних субрахунків.

Приклад господарських операцій із застосуванням 30 та 31 ріхінків наведено в табл. 2.1.

Так як ТОВ «Телекарт-Прилад» також активно займається зовнішньоекономічною діяльністю, яка включає різноманітні операції з іноземною валютою, такі як її купівля, продаж і оплата іноземним постачальникам. Усі ці операції відображаються на відповідних бухгалтерських рахунках.

Таблиця 2.1

Типові господарські операції із застосуванням 30 та 31 рахунків

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	З поточного рахунку отримано готівку	30	31
2	Видано аванс постачальнику	371	311
3	Повернуто підзвітною особою невитрачені кошти	301	372
4	Виплачена заробітна плата з розрахункового рахунку	661	311
5	Погашено заборгованість перед постачальником	631	30

Джерело: складено автором

Облік готівкової іноземної валюти в касі ведеться на рахунку 30 «Каса» з субрахунками 302 «Каса підприємства в іноземній валюті» та 304 «Операційна каса в іноземній валюті». При придбанні грошових документів робляться записи: Дт 30 Кт 30,31 або інші рахунки залежно від джерела оплати. При списанні грошових документів: Дт відповідного рахунку та Кт 33 відповідного рахунку.

Дебіторська заборгованість становить значну частину фінансових активів і включає суми, які компанія має отримати від клієнтів за товари або послуги.

Облік дебіторської заборгованості на ТОВ «Телекарт-Прилад» здійснюється за допомогою основних рахунків 18, 36, 37, 38 з відкриттям відповідних субрахунків (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Типові господарські операції із застосуванням 18, 36, 37,38 рахунків

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Реалізовано турбіни та мотори	361	701
2.	Відображено суму податкового зобов'язання	701	641
3.	Перераховано аванс на поставку майбутнього обладнання	371	311
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ	6442	6441
5.	Перераховано поворотну фінансову допомогу (позику)	183	311
6.	Видано кошти підзвіт особі	372	311

Джерело: складено автором

Для відображення дебіторської заборгованості в обліку необхідно визнати її активом. Для цього слід одночасно виконати дві умови: сума заборгованості повинна бути надійно оціненою, а також повинна існувати ймовірність отримання майбутніх економічних вигід від цієї заборгованості. [15]

Саме тому дослідження методів оцінки дебіторської заборгованості на ТОВ "Телекарт-Прилад" є одним із ключових аспектів.

На рис. 2.3 наведено перелік основних оцінок дебіторської заборгованості.

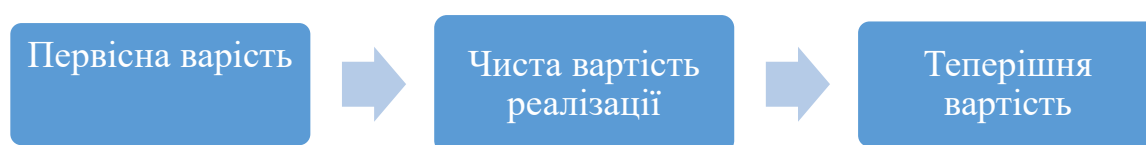


Рис. 2.3. Перелік видів оцінок дебіторської заборгованості [15]

Відповідно до рис. 2.3, первісна вартість як довгострокової, так і поточної дебіторської заборгованості формується на основі договірної вартості. Теперішня вартість визначається для довгострокової дебіторської заборгованості, враховуючи доходи, пов'язані з часом, такі як відсотки та платежі. Чиста вартість реалізації визначається тільки для дебіторської заборгованості за товари товариства і розраховується як різниця між первісною вартістю та резервом сумнівних боргів. [15]

Щоб уникнути завищення доходів, які виникають при реалізації товарів та дебіторської заборгованості, кожне підприємство створює резерв сумнівних боргів. Для цього компанії обирають один із методів нарахування резерву, передбачених НП(с)БО 10.

Методи нарахування резерву подано на рис. 2.4.

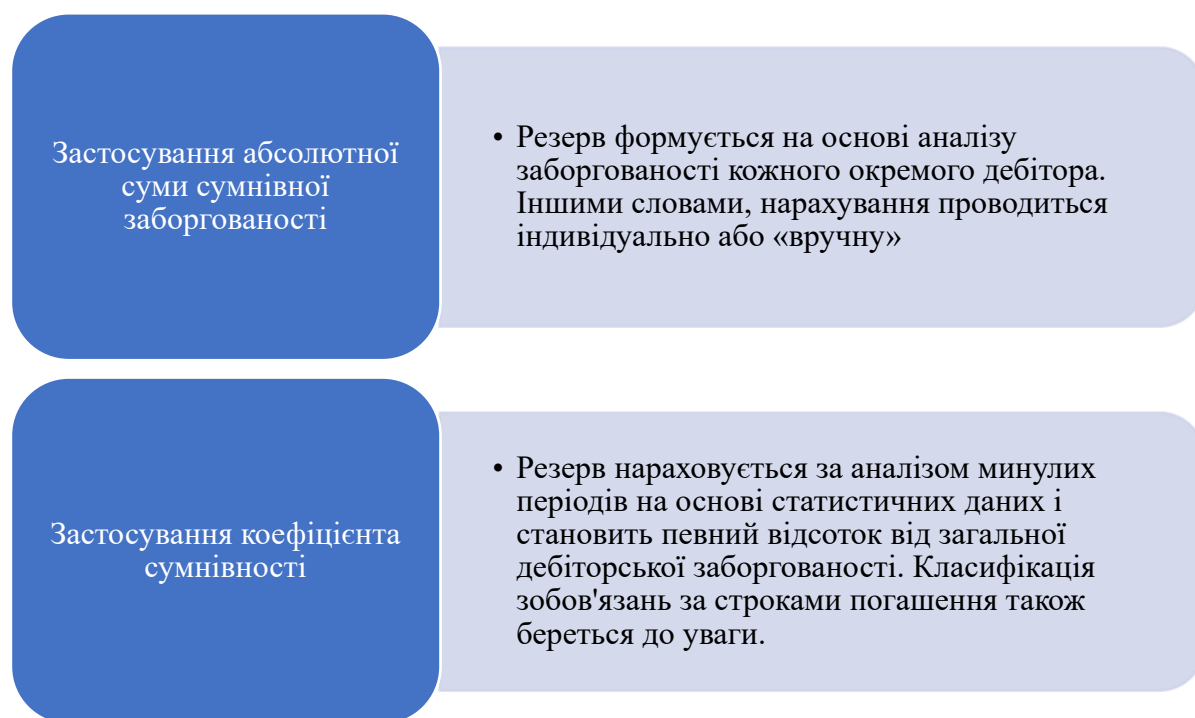


Рис. 2.4. Методи нарахування резерву сумнівних боргів [15]

При нарахуванні резерву сумнівних боргів важливо використовувати ефективну класифікацію, яка відображає реальний стан фінансових ризиків підприємства. При нарахуванні резерву ТОВ «Телкарт- Прилад» використовує наступну класифікацію :

Таблиця 2.3

Дебіторська заборгованість ТОВ «Телекарт-Прилад» за строками виникнення

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	У т. ч. за строком непогашення		
			До 12 місяців	Від 12 до 18 місяців	Від 18 до 36 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги	940	85867	85867		
Інша поточна дебіторська заборгованість	950				

Джерело: складено автором на основі (жвпъид)

Відсутність простроченої дебіторської заборгованості станом на 31 грудня 2023 року свідчить про те, що всі зобов'язання перед підприємством були погашені вчасно. Це може бути позитивним сигналом і свідчити про ефективність кредитного управління підприємства, його добре налагоджені процедури взаємодії з клієнтами, а також про їхню фінансову стабільність. Такий стан речей сприяє підвищенню довіри серед бізнес-партнерів та зміцненню репутації компанії на ринку. Крім того, відсутність простроченої заборгованості зменшує ризик втрат і допомагає підприємству зберігати позитивний фінансовий стан, що важливо для подальшого розвитку та успішного функціонування бізнесу.

Підприємству рекомендується використовувати метод формування резерву сумнівних боргів, що ґрунтується на класифікації дебіторської заборгованості за різними видами (товари, роботи, послуги) та строками непогашення (до 3 місяців, до 6 місяців, до 12 місяців).

Метод формування резерву сумнівних боргів, що базується на класифікації дебіторської заборгованості за різними категоріями (товари, роботи, послуги), має свої переваги. Він дозволяє більш точно оцінити ризики для кожного типу заборгованості, що сприяє ефективнішому управлінню фінансовими ризиками.

Крім того, врахування строків непогашення (до 3 місяців, до 6 місяців, до 12 місяців) допомагає зрозуміти, як швидко можна очікувати погашення заборгованості і визначити необхідний рівень резерву для мінімізації ризику непогашення.

Цей комплексний підхід допомагає підприємству краще контролювати фінансові ризики та зменшувати можливі втрати від непогашеної заборгованості. При цьому він сприяє також покращенню достовірності фінансової звітності, що сприяє підвищенню довіри партнерів та інвесторів.

Рекомендуємо здійснювати інвентаризацію дебіторської заборгованості на кінець кожного фінансового року перед складанням фінансової звітності. Цей процес дозволяє детально перевірити всі покладені на клієнтів фінансові зобов'язання та визначити їх актуальний стан. На основі результатів інвентаризації рекомендується формувати резерв сумнівних боргів, який має на меті запобігти можливим втратам в разі непогашення заборгованості.

Цей резерв, створений на підставі оцінки ризиків та ступеня сумнівності боргів, може бути використаний протягом фінансового року для компенсації можливих збитків, які можуть виникнути внаслідок непогашення заборгованості. Такий підхід дозволяє підприємству попередньо захистити себе від фінансових ризиків та зберегти стабільність у фінансових операціях на протязі усього фінансового року.

На ТОВ «Телекарт- Прилад» резерв сумнівних боргів відображається на рахунку 38 у бухгалтерському обліку. Цей рахунок є контрактивним, що означає, що всі облікові записи здійснюються на пасивному боці балансу.

При нарахуванні резерву сумнівних боргів, сума нарахування відображається на рахунку 38 по дебету. Це означає, що збільшується заборгованість перед кредиторами, оскільки резерв відображається як зобов'язання підприємства.

У разі списання безнадійної заборгованості, сума списання відображається на рахунку 38 по кредиту. Це зменшує борг підприємства перед кредиторами та відображає втрати від непогашеної заборгованості. Така система обліку допомагає підприємству контролювати та відображати фінансові ризики, пов'язані з дебіторською заборгованістю, у своїй бухгалтерській звітності.

Приклад господарських операцій ТОВ «Телекарт-Прилад» із застосуванням 38 рахунку наведено в таблиці 2.4

Таблиця 2.4

Господарські операції по рахунку 38

№	Тип господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Нараховано резерв сумнівних боргів	944	38
2.	Списано безнадійну дебіторську заборгованість за рахунок резерву сумнівних боргів	38	36
3.	Віднесено суму списаної дебіторської заборгованості на позабалансовий рахунок для подальшого спостереження за боржником	071	
4.	Зменшення резерву сумнівних боргів на дату балансу	38	719
5.	Віднесено витрати на створення резерву сумнівних боргів на фінансовий результат	791	944
6.	Віднесено дохід від коригування резерву сумнівних боргів на фінансовий результат	719	791

Джерело: складено автором

Отже, фінансові активи ТОВ "Телекарт Прилад" складаються з різних інструментів, кожен з яких відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та ефективної роботи компанії. Ретельний облік і управління цими активами сприяють оптимізації фінансових потоків і підтримці стабільного розвитку.

Підприємству рекомендовано використовувати метод формування резерву сумнівних боргів, що базується на класифікації дебіторської заборгованості за видами та строками непогашення. Цей підхід дозволяє краще контролювати фінансові ризики та зменшувати можливі втрати. Проведення інвентаризації на кінець року і формування резерву допомагають попередньо захистити підприємство від можливих фінансових ризиків протягом усього фінансового року.

2.3. Проблеми управління фінансовими активами та напрямки їх подолання

Управління фінансовими активами- це один з видів управління, що пов'язаний з управлінням грошовими активами з метою досягнення фінансових цілей.

До основних цілей управління фінансовими активами належить:

- Утримування ризику на належному рівні- це означає, що менеджерам фінансових активів необхідно дбати про те, щоб ризики, пов'язані з інвестуванням, були у межах терпимого рівня для компанії. Це включає в себе розподіл ризиків між різними видами активів, диверсифікацію портфелів, а також використання фінансових інструментів для захисту від негативних ризиків.

- Збільшення майнового стану може бути досягнуто шляхом раціонального використання ресурсів для максимізації прибутку та збільшення вартості активів. Для досягнення цієї цілі менеджери можуть використовувати різні стратегії інвестування, оцінювати ризики та потенційні доходи від різних інвестиційних можливостей, а також використовувати інші методи оптимізації фінансових ресурсів.

Тому ефективне управління фінансовими активами вважається важливою складовою успішної фінансової стратегії. В таблиці 2.5 наведено головні особливості управління фінансовими активами.

Таблиця 2.5

Особливості управління фінансовими активами

Особливості управління фінансовими активами	
Ризиковість	Управління фінансовими активами включає у себе врахування ризиків, які можуть виникнути внаслідок змін у економічному, політичному та правовому оточенні, а також через коливання валютних курсів та інші фактори. Ефективне управління цими ризиками є однією з ключових стратегій управління фінансовими активами
Стратегія управління	Управління фінансовими активами включає в себе розробку стратегій на основі потреб та цілей інвестора
Диверсифікація	Диверсифікація дає можливість знизити ризики які пов'язані з конкретними активами і збільшити прибутковість портфеля
Аналіз даних та прийняття рішень	Управління фінансовими активами включає в себе аналіз фінансової інформації і прийняття рішень на основі цього аналізу. Використання сучасних технологій і методів аналізу даних допомагає забезпечити більш точне та ефективне управління фінансовими активами.
Взаємодія з інвесторами	Управління фінансовими активами охоплює спілкування з інвесторами, забезпечення прозорості інформації та надання високоякісного обслуговування.

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Управління фінансовими активами охоплює управління грошовими коштами, інвестиціями в акції та облігації, контроль витрат і бюджету, розробку стратегії інвестування[1]. Це може бути активним або пасивним процесом.

До активного управління фінансовими активами відноситься:

1. дослідження активів;
2. планування та управління інвестиціями;
3. надання рекомендацій на основі фінансового стану підприємства.

Під час пасивного управління активами, активи розподіляються відповідно до галузевого індексу або до відображення ринку. Невідмінно від активного управління, даний підхід потребує менше часу, що робить його більш економічно вигідним.

Суб'єкти господарювання, в процесі своєї діяльності діють в умовах нестабільного ринкового середовища, в якому регулярно зустрічаються фінансові ризики.

Фінансовий ризик - це одна з найбільш складних категорій, яка відображає сприйняття суб'єктами господарювання об'єктивно існуючих невизначеносте.

Класифікація фінансових ризиків відбувається за джерелами виникнення, рівнем витрат, характером об'єкта ризику, часовим проявом, складністю дослідження, обґрунтованістю, терміном урахування та оцінки. Структура ризиків може змінюватись під впливом зовнішнього та внутрішнього середовища та завдяки дії як суб'єктивних так і об'єктивних факторів.

Зовнішніми факторами які можуть здійснювати вплив на діяльність ТОВ «Телекарт- Прилад» є : зміна в законодавстві, політичні події, зміни валютних курсів та інше. До внутрішніх ризиків відносяться : зниження попиту на продукцію яку виготовляє підприємство, ускладнення логістики, що безпосередньо пов'язано з воєнними діями на території України, неефективне управління фінансами та інше.

Ефективне управління фінансовими ризиками дозволяє краще використовувати ресурси шляхом розподілу відповідальності, підвищення результативності підприємства та забезпечення прийняттого рівня ризику.

Фінансове управління компанії ТОВ "Телекарт-Прилад" може стати вразливим до різних видів ризиків, таких як економічна та політична нестабільність, соціальні зміни та технічні виклики. Нижче перераховано деякі з факторів ризику, які можуть впливати на спосіб, яким ТОВ "Телекарт-Прилад" керує своїми фінансовими активами:

1. Фінансовий ризик: збитки які виникають в наслідок змін на фінансових ринках, коливання курсу валют, що пов'язане з нестабільною ситуацією в країні, зміна ставок та інших фінансових параметрів;

2. Політичний ризик: виникнення даного ризику пов'язане зі змінами у законодавстві, митній або податковій політиці, політичних подіях та конфліктах, що може мати вплив на діяльність компанії.

3. Технологічний ризик: це зміни які пов'язані напряму з технічним прогресом.

4. Операційний ризик: це збитки які виникають на підприємстві в результаті неналежного виконання роботи, технічних проблем або завдяки іншим факторам.

Також особливу увагу необхідно приділяти таким ризикам як: кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий ризик. Дані види ризиків виникають у компанії при використанні фінансових ресурсів, саме тому необхідно приділяти їм увагу.

За створення та впровадження системи управління ризиками несе відповідальність керівництво підприємства.

Впровадження політика управління ризиками дасть можливість ТОВ «Телекарт-Прилад» виявити ризика з якими стикається підприємство з метою встановлення певних обмежень та контролю над ними, а також для систематичного контролю ризиків та встановлення контролю над ними. Також важливою складовою даної політики є її перегляд, що дасть можливість враховувати зміни в діяльності компанії. Впровадження даної політики дозволить компанії створити середовище в якому всі працівники будуть усвідомлювати свої обов'язки та ролі.

Кредитний ризик- це ризик який пов'язаний з тим, що одна сторона може зазнати фінансових втрат у зв'язку з порушенням зобов'язань за фінансовими інструментами або за контрактом на користь іншої сторони.

ТОВ «Телекарт-Прилад» стикається з кредитними ризиками, що виникають в результаті операційної діяльності (зазвичай сюди входить дебіторська заборгованість), фінансова діяльність, вклади в банки, операції пов'язані з іноземною валютою та інші.

Ризик ліквідності- виникає коли компанія не зможе виконати свої фінансові зобов'язання на момент їх погашення.

Управління ліквідністю орієнтується на забезпечення достатньої кількості грошових коштів та їх еквівалентів для виконання зобов'язань у будь-який момент, навіть у незвичайних умовах, зберігаючи репутацію компанії і уникнення значних фінансових втрат.

Ринковий ризик- це ризик який виникає при зміні цін на акції, відсоткові ставки та курси іноземної валюти, що мають вплив на вартість фінансових інструментів та доходів. Коли компанія має взаємодію з міжнародними організаціями або проводить

розрахунки поза межами своєї країни, вона стикається з валютним ризиком. Виникнення даного ризику пов'язане зі зміною курсу валют, що має прямий вплив на вартість майбутніх транзакцій або доходів компанії. Такі зміни можуть відбуватися через монетарну політику, політичну нестабільність та економічні фактори. Саме тому компанії які активно співпрацюють з нерезидентами використовують стратегію управління валютними ризиками для зменшення впливу на фінансовий стан.

Отже, ефективне управління фінансовими ризиками є важливою складовою успішної діяльності будь-якої компанії, зокрема, для ТОВ "Телекарт-Прилад". Компанія стикається з різноманітними ризиками, такими як фінансовий, політичний, технологічний, операційний, кредитний, ризик ліквідності та ринковий ризик.

Управління ризиками передбачає виявлення, оцінку та керування цими ризиками з метою зменшення негативних наслідків. Це включає в себе розробку та впровадження системи управління ризиками, яка дозволяє не лише ідентифікувати потенційні загрози, а й приймати вчасні заходи для їх зменшення або уникнення.

Для компанії важливо враховувати зовнішні та внутрішні фактори, які можуть впливати на її фінансову стійкість. Це можуть бути зміни в законодавстві, політичні події, технологічний прогрес або непередбачувані економічні умови.

Таким чином, компанія повинна мати чітку стратегію управління ризиками, яка враховує всі можливі загрози і реагує на них вчасно, забезпечуючи стабільність та успішність бізнесу в невпевненому ринковому середовищі.

РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

3.1. Мета, завдання та джерела внутрішнього контролю фінансових активів

Проведення контролюючих заходів для фінансових активів є важливою складовою для ефективного фінансового управління для кожного підприємства. До важливих аспектів даного контролю входять:

1. Забезпечення ліквідності- це один з видів контролю завдяки якому можна визначити наявність готівкових коштів та їх еквівалентів, що дозволяє визначити достатній рівень засобів для покриття поточних зобов'язань.

2. Управління ризиками: Ефективний контроль допомагає вчасно виявляти та управляти різноманітними фінансовими ризиками, такими як кредитний, ліквідності чи валютний ризик.

3. Максимізація доходів - це контроль над фінансовими активами, що спрямований на максимізацію доходів шляхом ефективного розміщення та інвестування.

4. Протидія шахрайству: Контроль допомагає запобігати фінансовим шахрайством та зловживанням, що можуть призвести до втрат.

5. Протидія шахрайству: Контроль допомагає запобігати фінансовим шахрайством та зловживанням, що можуть призвести до втрат.

Для кожного підприємства контроль фінансових активів виступає важливим аспектом, якщо підприємство планує розвиватися та бути успішним в майбутньому. Так як до складу фінансових активів входить дебіторська заборгованість, пропоную саме розглянути мету, завдання та джерела внутрішнього контролю для даного виду заборгованості на прикладі ТОВ « Телекарт- Прилад».

Дебіторська заборгованість – це важливий вид активу, оскільки він надає право на отримання грошових коштів від контрагенту, саме тому контроль над даним видом заборгованості здійснюються на усіх етапах управління нею.

Підчас контролю над дебіторською заборгованістю велика увага зосереджується на таких аспектах, як:

1. Аналіз фактичного стану: Детальний аналіз поточного стану дебіторської заборгованості.
2. Порівняння з плановими показниками: Перевірка відповідності фактичних показників дебіторської заборгованості запланованим.
3. Аналіз причин відхилень: Виявлення причин, що призвели до недотримання планових показників.
4. Контроль оплати: Моніторинг термінів та обсягів сплати заборгованості
5. Інкасація прострочених платежів: Виконання всіх необхідних процедур зі стягнення простроченої дебіторської заборгованості.

Виникнення дебіторської заборгованості на ТОВ « Телекарт-Прилад» відбувається у зв'язку з тим, що назавжди відбуваються розрахунки з іншими підприємствами, фізичними особами.

Несвоєчасне виявлення помилок які трапляються в розрахункових документах може призвести до конфліктів між підприємством та його контрагентами.

Саме тому головною метою контролюючих заходів є не лише перевірка на дотримання вимог нормативно – правового забезпечення, але й до документального облікового обґрунтування.

Внутрішній контроль - це система, що забезпечує нагляд із середини над фінансово-господарською діяльністю підприємства. Вона має на меті виконання законодавства у сфері фінансів, забезпечення точності обліку та звітності, а також виявлення та запобігання фінансовим зловживанням, таким як недостачі, розтрата, привласнення коштів та матеріальних цінностей.

Основними завданнями внутрішнього контролю дебіторської заборгованості у ТОВ «Телекарт- Прилад» є перевірка та забезпечення повноти, точності та своєчасності реєстрації та відображення даних у первинній документації, облікових реєстрах та фінансовій звітності. Це включає контроль за дотриманням планових показників, встановлення системи спостереження за строками оплати, моніторинг договірних відносин та резервів для підвищення фінансової стійкості підприємства.

Особлива увага приділяється законності, доцільності та документальному оформленню розрахункових операцій, що відображаються в бухгалтерському обліку та звітності.

До об'єктів контролю дебіторської заборгованості відноситься використання грошових коштів та її стан о обліку під час здійснення наступних операцій:

1. Розрахунки з постачальниками;
2. Закупки;
3. Розрахунки з дебіторами та кредиторами;
4. Розрахунки з бюджетом;
5. Розрахунки з оплати праці;
6. Розрахунки за превенціями;
7. Інші розрахунки.

Завданням внутрішнього контролю є допомога менеджменту компанії у формулюванні рекомендацій і визначені заходів, що до ліквідації заборгованості для покращення фінансового стану підприємства. Основні завдання внутрішнього контролю дебіторської заборгованості зображено на рисунку 3.1.

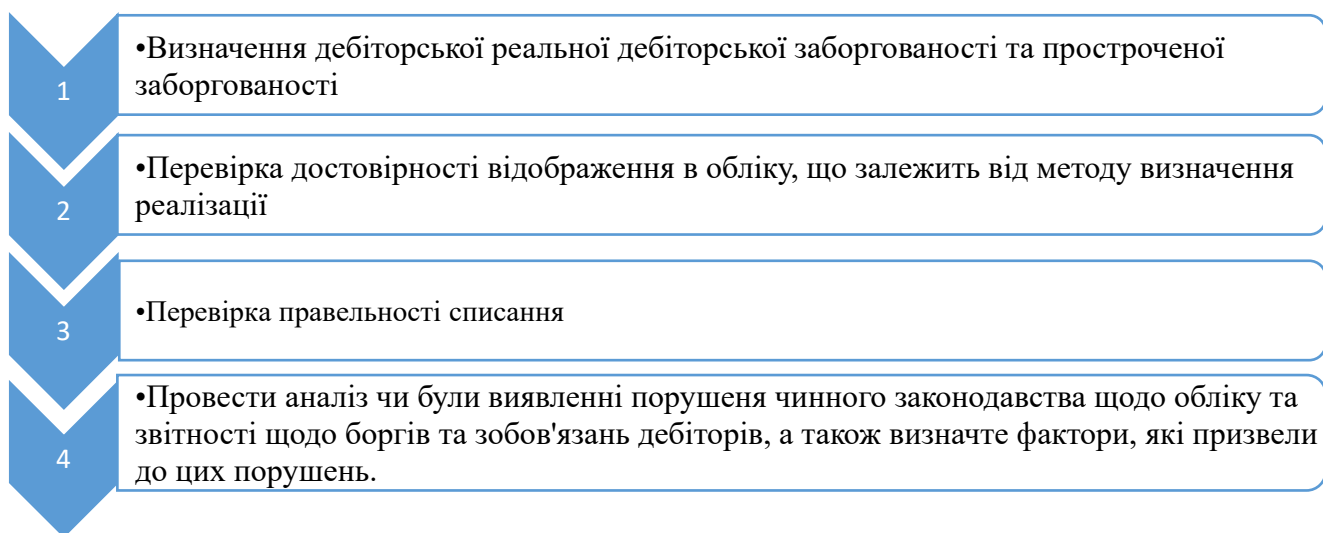


Рис. 3.1. Завдання внутрішнього контролю дебіторської заборгованості

Джерела інформації для проведення контролюючих заходів наведені в табл. 3.1

Таблиця 3.1

Джерела інформації для проведення контролюючих заходів

№	Джерела інформації для здійснення контролю над дебіторською заборгованістю	Показник	Кому буде подано результат	Форми первинної документації
1	2	3	4	5
1.	Первинна документація яка підтверджує дебіторську заборгованість: чеки, акти на закупівлю ТМЦ, авансовий звіт із супровідними до нього документами	Сума фактично витрачених коштів які були видані підзвітній особі	Головному бухгалтеру	-
2.	Видатковий касовий ордер	Сума яка була видана підзвіт	Головному бухгалтеру	(форма Звіту, затверджена наказом Міністерства України від 05.12.2012 р. № 1276)
3.	Звіт про використання коштів, що були виділені на відрядження або підлягали звіту.	Сума авансу яка була отримана; Сума витрачених коштів; залишок підзвітної суми або перевитрат які виникли; вчасність повернення грошових коштів до каси.	Головному бухгалтеру.	
4.	Прибуткові касові ордер, виписки банків або векселі.	Сума погашеної дебіторської заборгованості .	Керівнику	
5.	Розрахунки з різними дебіторами	Аналітичний облік дебіторської заборгованості.	Головному бухгалтеру	(Відомість 3.2) Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (код рядка 1125)
6.	Баланс	Дебіторська заборгованість	Керівнику	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (код рядка 940)
7.	Примітки до фінансової звітності	Інша поточна дебіторська заборгованість	Керівництву.	(форма № 5)

Джерело: сформовано автором

Інвентаризація майна та коштів - це важливий аспект внутрішнього контролю. Проведення інвентаризації є ключовим для підтвердження або спростування інформації, що міститься в бухгалтерських документах (як первинних, так і зведених). Ці документи дозволяють оцінити законність, доцільність та необхідність здійснених господарських операцій працівниками підприємства.

До основних завдань інвентаризації дебіторської заборгованості відносять:

1. Перевірка фактичної наявності та стану дебіторської заборгованості;
2. Виявлення причин і умов виникнення розбіжностей за допомогою письмових пояснень відповідальних за облік дебіторської заборгованості, зобов'язань і забезпечень осіб.
3. Розробка пропозицій щодо вирішення розбіжностей та поліпшення обліку й контролю на підприємстві.
4. Перевірка записів на рахунках в регістрах обліку .
5. Дотримання порядку вирішення різниць які виникають в ході інвентаризації.

Проведення інвентаризації дебіторської заборгованості відбувається наступними способами:

1. Підтвердження сальдо заборгованості від контрагентів.
2. Проведення порівняння даних обліку та певних документів отриманих від контрагентів.

Для підтвердження дебіторської заборгованості необхідно проаналізувати витяги з аналітичного обліку розрахунків, які було надіслано дебіторам, а також провести перевірку векселів, що належать підприємству.

Перевірку розрахунків з працівниками слід проводити шляхом аналізу звітів підзвітних осіб за авансами виданими. Під час даної перевірки виявляються суми невиплаченої заробітної плати, які повинні бути депоновані, а також виникнення передплат працівникам, що обов'язково повинно бути обґрунтовано керівництвом. Обґрунтованість відображення заборгованості за недостачами та крадіжками у бухгалтерському обліку також перевіряється.

Після інвентаризації на рахунках обліку розрахунків з покупцями й замовниками, постачальниками й підрядниками, іншими дебіторами й кредиторами, нараховані лише ті суми, які були погоджені під час звіряння розрахунків.

За висновками проведеної інвентаризації розрахунків з покупцями та замовниками, постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами та дебіторами повинні залишитися лише ті суми які були підтвердженні під час звірки. При виникненні розбіжностей зацікавлена сторона повинна вжити заходів, щодо усунення таких розбіжностей.

За заборгованістю за якою минув строк позивної давності та яка вже підлягає списанню з балансу, до акту інвентаризації також додається довідка про назву дебітора бо кредитора, сума заборгованості, дата її виникнення, а також інформація про причини та осіб які винні у прострочені даної заборгованості.

Також до меточних прийомів контролю дебіторської заборгованості відносяться:

1. Вибірка та суцільні спостереження;
2. Проведення службових розслідувань;
3. Економічний аналіз;
4. Економічно- математичні моделі;
5. Інформаційні моделі;
6. Перевірка інформації за її суттю і змістом
7. Систематизація та групування виявлених порушень.

Досліджуючи систему обліку дебіторської заборгованості ТОВ « Телекарт- Прилад» можна дійти висновку, що на відсутні органи внутрішнього контролю.

Органи внутрішнього контролю включають включаються в себе різні структури та підрозділи такі як :

1. Внутрішній аудитор - це незалежна група, яка оцінює ефективність системи внутрішнього контролю, виявляє ризики та рекомендує шляхи їх вирішення.
2. Внутрішній контрольний відділ - це структура, яка встановлює та підтримує внутрішні контрольні процедури.

3. Внутрішній комітет контролю - це група, що наглядає за системою внутрішнього контролю та аналізує звіти аудиторів.

4. Менеджер з внутрішнього контролю - це посада або обов'язки, що відповідають за розробку та впровадження системи внутрішнього контролю.

5. Робочі групи або комітети - це тимчасові структури, що вирішують конкретні завдання, пов'язані з внутрішнім контролем.

Тому для полегшення роботи інших відділів пропонуємо створити відділ внутрішнього контролю, що дасть можливість вивчити всі недоліки та допоможе в розробці заходів, щодо їх усунення, що дозволить більш ефективно функціонувати підприємству.

Оскільки саме налагоджена система внутрішнього контролю сприяє стабільному функціонуванню, збереженню активів та точному відображенню усіх господарських та фінансових операцій у бухгалтерському обліку.

3.2. Аналіз динаміки складу, структури та оборотності дебіторської заборгованості

Аналіз дебіторської заборгованості на сьогоднішній час є одним із складних та суперечливих питань, що безпосередньо пов'язано з проблемою неплатоспроможності. Саме тому для забезпечення необхідного рівня ліквідності та фінансової стійкості управління дебіторською заборгованістю це є ключовою умовою.

Аналіз дебіторської заборгованості стає особливо важливим під час періодів інфляції, коли збереження власних коштів у формі боргів стає не вигідним. Щоб забезпечити ефективне управління цим, потрібно систематично моніторити рівень заборгованості, негайно реагувати на виникнення боргів і уникати їх у майбутньому.

Так як дебіторська заборгованість має значний вплив на фінансовий стан підприємства при аналізі оборотних коштів особлива увага приділяється дебіторській заборгованості. Для проведення аналізу джерелом даних є баланс підприємства, а для

внутрішнього аналізу застосовується дані аналітичного обліку. Головна мета детального аналізу - прийняття поточних управлінських рішень щодо зменшення заборгованості та застосування заходів щодо стягнення сумнівних сум.

Аналіз дебіторської заборгованості відбувається в декілька етап. На першому етапі проводиться аналіз рівня дебіторської заборгованості та його динаміка в порівнянні з показником минулого звітного періоду. На початковому етапі аналізу використовується коефіцієнт залучення оборотних активів у дебіторську заборгованість він визначається відношенням дебіторської заборгованості до загальної суми оборотних активів. Даний коефіцієнт характеризує на скільки ефективно використовуються ресурси які залучені у виробництво.

На другому етапі проводиться аналіз оборотності дебіторської заборгованості, тому для нього використовується коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, даний показник характеризує швидкість обертання інвестованих коштів у зазначеному періоді. Даний коефіцієнт визначається шляхом відношення середнього залишку дебіторської заборгованості до виручки від реалізації товарів, робіт та послуг.

На третьому етапі проводять аналіз складу дебіторської заборгованості. На даному етапі складається таблиця де визначається динаміка даного показника, а також питома частка в загальному обсязі дебіторської заборгованості.

На четвертому етапі відбувається розподіл дебіторської заборгованості за строками її виникнення. Найчастіше при даному аналізі використовують наступне групування:

Таблиця 3.2

Розподіл дебіторської заборгованості за строками погашення

Стаття	Термін виникнення						
	2	3	4	5	6	7	8
1125	Від 0 до 30 днів.	Від 31 до 60 днів	Від 61 до 90 днів	Від 91 до 120 днів	Від 120 до 150 днів	Від 150 до 180 днів	Понад 180 та 360 днів

Джерело: сформовано автором

Використання даного виду аналізу легке в розумінні користувачів фінансової звітності, оскільки а допомогою нього наочно видно та можна визначити «вік» заборгованості.

На п'ятому етапі для розуміння стану дебіторської заборгованості проводиться оцінка очікуваних кредитних збитків. Даний аналіз проводять за допомогою таблиці оцінки реального стану дебіторської заборгованості. На основі розподілу дебіторської заборгованості за термінами її виникнення та розрахунку ймовірності виникнення безнадійних боргів для кожної групи заборгованості визначається сума безнадійних боргів. Даний відсоток буде зростати за умови, якщо строки дебіторської заборгованості будуть збільшуватись.

Для даного аналізу рекомендовано застосовувати відсоткову шкалу, оскільки саме тоді буде враховуватись галузева специфіка підприємства. Але для використання даного методу необхідно мати дані про прострочену дебіторську заборгованість протягом ряду років та аналіз частки безнадійних боргів, але на жаль на більшості підприємств такі дані відсутні.

Визначення ймовірності виникнення безнадійної дебіторської заборгованості та розрахунок на даній основі дасть можливість проаналізувати можливість стягнення дебіторської заборгованості, за допомогою цього менеджмент зможе зробити оцінку резерву під безнадійну дебіторську заборгованість який необхідно буде творити в майбутньому.

На заключному етапі розглядається склад простроченої дебіторської заборгованості і середній термін прострочення. Коефіцієнт прострочення визначається відношення як суми дебіторської заборгованості яка несплачена в передбачені строки до загальної суми дебіторської заборгованості. Також для аналізу даного виду заборгованості використовується показник середнього « віку» простроченої заборгованості який визначається як відношення середнього залишку несплаченої дебіторської заборгованості до реалізації продукції протягом звітного періоду.

Отже, основні етапи аналізу дебіторської заборгованості дозволяють підтримувати ефективне управління фінансами підприємства, зокрема, шляхом

оцінки та контролю над заборгованістю. Кожен етап спрямований на виявлення питомої частки, складу, а також на оцінку та управління ризиками, пов'язаними з дебіторською заборгованістю.

Суб'єктом дослідження виступає товариство з обмеженою відповідальністю «Телекарт-прилад». Підприємство знаходиться в місті Одеса та спеціалізується в розробці та виробництві електроприладів і радіоелектронної апаратури побутового призначення.

Для проведення аналізу використовується звітність за період з 2020 -2023 рр. яка підготовлена згідно з НП(С)БО .

Для того, щоб отримати уявлення про фінансовий стан проведемо фінансовий аналіз компанії за період з 2020 -2023 рр.

Один з ключових методів для оцінки фінансового стану підприємства - це аналіз показників ліквідності. Ці показники вказують на здатність компанії виконати свої платежі вчасно та без проблем. Іншими словами, вони допомагають визначити, наскільки легко підприємство може перетворити свої активи в грошові кошти для задоволення поточних зобов'язань. Розрахунок показників ліквідності наведені в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Розрахунок показників ліквідності за 2020-2023 рр.

Показник	Джерело інформації	2020	2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1195}}{\text{ф. 1 р. 1695}}$	1,10	1,19	1,03	1,09
Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1195} - \text{ф. 1 р. 1100}}{\text{ф. 1 р. 1695}}$	0,89	0,59	0,75	0,84
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1160} + \text{ф. 1 р. 1165}}{\text{ф. 1 р. 1695}}$	0,36	0,23	0,09	0,29
Власні оборотні кошти (ВОК)	ф.1, р. 1495 – ф. 1, р. 1095	36248	40984	11251	89149
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1495} - \text{ф. 1 р. 1095}}{\text{ф. 1 р. 1195}}$	0,25	0,43	0,17	0,19

Коефіцієнт забезпеченості запасів 1 витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	$\frac{\text{ф. 1 р. 1495} - \text{ф. 1 р. 1095}}{\text{ф. 1 р. 1110}}$	1,38	0,86	0,62	0,83
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кманвок)	$\frac{\text{ф. 1 р. 165}}{\text{ф. 1 р. 1495} - \text{ф. 1 р. 1095}}$	3,69	1,22	3,63	3,22
Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	$\frac{\text{ф. 1 р. р. 1495} + \text{р. 1095} + \text{р. 160}}{\text{р. 1615}}$ $\frac{\text{ф. 1 р. 1110}}{\text{ф. 1 р. 1110}}$	1,74	1,26	0,36	0,89

Джерело: розраховано на осові фінансової звітності підприємства

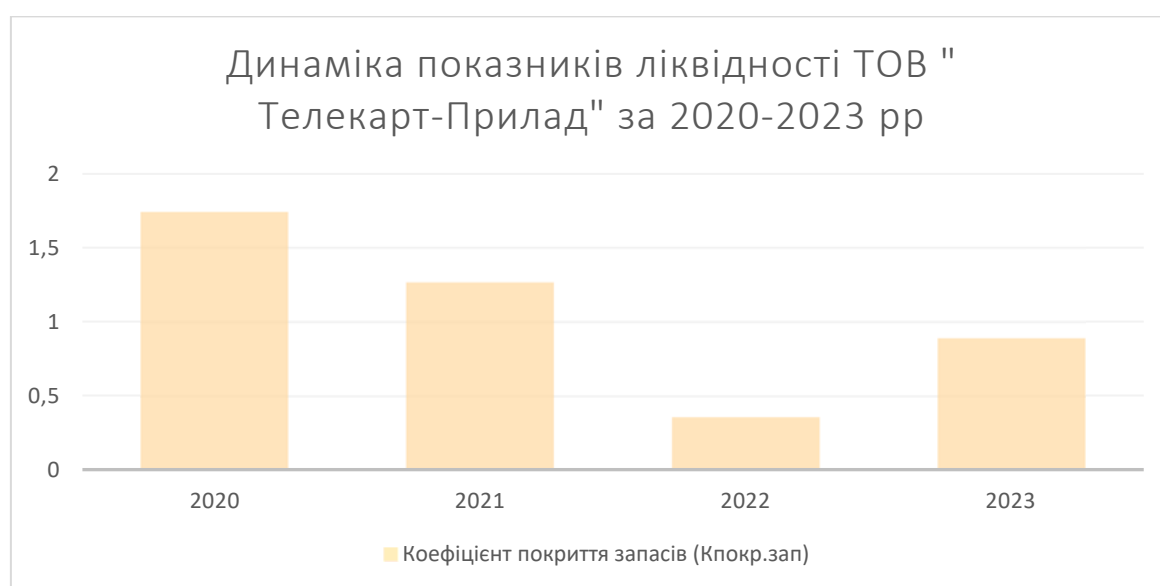


Рис. 3.2. Динаміка показників ліквідності ТОВ "Телекарт-Прилад" за 2020-2023 р

Джерело: сформовано автором

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2023 році становив 0,84, що на 0,09 пункту більше ніж показник минулого року . Отримані дані вказують на те, що коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться в межах нормативного значення, тобто на кожну гривню поточних зобов'язань в 2023 році припадає 0,84 гривні високоліквідних оборотних активів. Отже, ТОВ «Телекарт- Прилад» має можливість погасити свої поточні зобов'язання. Також протягом звітного періоду спостерігається збільшення власних оборотних коштів на 77 898 тис. грн, дана зміна сталась в результаті збільшення нерозподіленого прибутку протягом 2023 року. Збільшення ВОК вказує на збільшення прибутковості компанії протягом 2023 року.

Згідно з аналізом, можна відзначити певне поліпшення у показниках покриття запасів у 2023 році порівняно з попередніми періодами. Однак, навіть зі зростанням цього показника, він залишається нижче нормативного рівня, що свідчить про проблеми з платоспроможністю компанії. Це може вплинути на довіру кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів, що може призвести до збільшення вартості кредитних ресурсів та потенційних фінансових втрат для компанії.

Наступним кроком в дослідженні фінансового стану підприємства стане розрахунок ділової активності ТОВ «Телекарт-Прилад» (табл. 3.4, рис. 3.3).

Таблиця 3.4

Показники ділової активності підприємства за 2020 – 2023 рр.

Показник	Джерело інформації	2020	2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт оборотності активів	$\frac{\text{ф. 2 р. 2000}}{\text{ф. 1 р. } \frac{1300}{2} + \frac{1300}{2}}$	0,67	1,35	0,99	1,25
Коефіцієнт оборотності основних фондів	$\frac{\text{ф. 2 р. 2000}}{\text{ф. 1 р. 1005} + 1010}$	4,46	3,18	2,66	6,62
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$\frac{\text{ф. 2 р. 2000}}{\text{ф. 1 р. } \frac{1195}{2} + \frac{1195}{2}}$	0,85	1,49	1,08	1,32
Коефіцієнт оборотності запасів	$\frac{\text{ф. 1 р. } \frac{1100}{2} + \frac{1100}{2}}{\text{ф. 2 р. 2050}}$	0,59	0,23	0,35	0,23
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{\text{ф. 2 р. 2000}}{\text{ф. 1 р. } \frac{1495}{2} + \frac{1495}{2}}$	4,83	6,77	7,63	10,45
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\text{ф. 2 р. 2000/2}}{\text{ф. 1 р. (1610, +... +1650 + 1610+... +1650)}}$	1,41	1,23	2,42	1,48

Джерело: розраховано на осові фінансової звітності підприємства

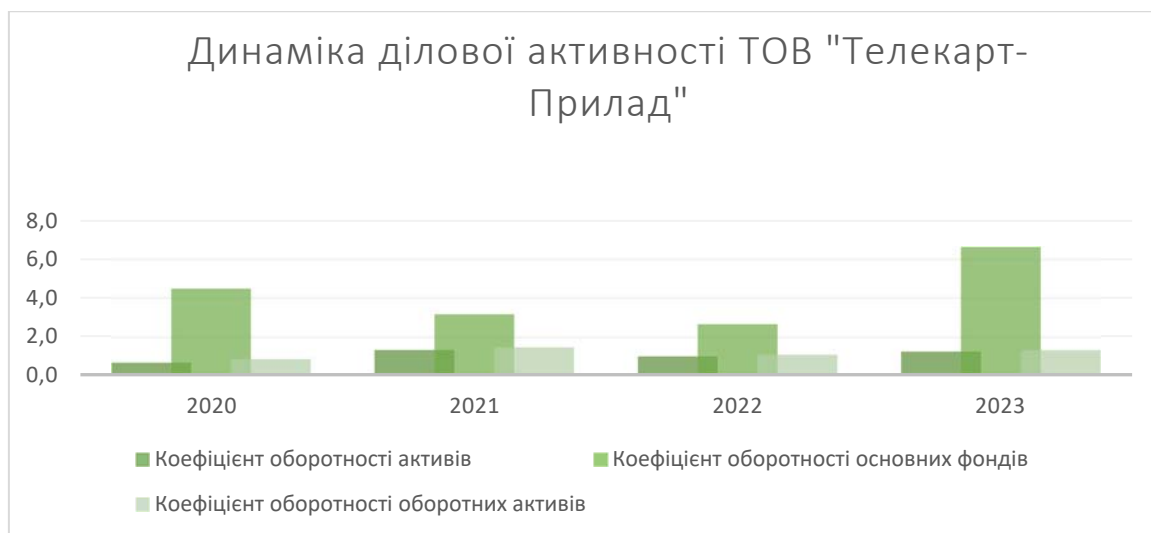


Рис. 3.3. Динаміка ділової активності ТОВ "Телекарт-Прилад" 2020-2023 рр.

Джерело: сформовано автором

Аналіз показників ефективності використання ресурсів ТОВ «Телекарт-Прила» відкриває цікаву динаміку за останні чотири роки.

Коефіцієнт оборотності активів: Цей показник показує, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для генерації виручки. Даний показник має тенденцію до збільшення протягом з 2020- 2023 рік, хоча протягом 2022 року спостерігається падіння коефіцієнта. Це може свідчити про коливання у стратегії управління активами та необхідність подальшого аналізу.

Коефіцієнт оборотності основних фондів: Цей показник вказує на те, скільки разів протягом року основні фонди генерують виручку. Він спочатку зменшився, що може свідчити про неефективне використання частини основних фондів, але пізніше значно зріс, що може бути результатом оптимізації використання цих активів.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів протягом 2023 року зріс на 0,24 обороти в порівнянні з даними 2022 року зростання даного показника є позитивним сигналом, що вказує на підвищення ефективності управління оборотними активами компанії. Це свідчить про те, що компанія стала краще використовувати свої оборотні активи для генерування доходу, в результаті збільшення продаж , зменшення запасів.

Протягом 2023 року спостерігається збільшення коефіцієнта оборотності власного капіталу на 2,86. Підвищення даного показника вказує на те, що на кожен

одиницю власного капіталу в 2023 році генерується 10,45 одиниць доходу, що свідчить про покращення ефективності управління власним капіталом.

У 2023 році на ТОВ «Телекарт-Прилад» відбулося зменшення коефіцієнта оборотності запасів на 0,12, що свідчить про зниження реалізації запасів. Однією з можливих причин цього зниження є проблеми з логістикою, оскільки через воєнні дії більшість логістичних шляхів зазнали пошкоджень.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості також в 2023 році скоротився на 0,94. Зниження коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості на 0,94 може вказувати на кілька аспектів:

- Збільшення термінів оплати: Компанія може довше утримувати грошові кошти, збільшуючи середню тривалість оплати кредиторських зобов'язань. Це дозволяє зберігати більше ресурсів для інших потреб.
- Покращення відносин з постачальниками: Можливо, компанія домовилася про триваліші умови оплати з постачальниками, що покращує управління грошовими потоками і свідчить про зміцнення довіри та співпраці.

На основі проведеного аналізу можна зробити наступні рекомендації:

1 Продовжувати оптимізацію використання активів. Зростання коефіцієнту оборотності активів свідчить про кращу ефективність, але все ж таки є резерви для подальшого покращення.

2 Провести аналіз використання основних фондів. Зменшення коефіцієнту оборотності основних фондів може свідчити про неефективне використання або надмірні інвестиції.

3 Оптимізувати запаси. Зменшення коефіцієнту оборотності запасів може свідчити про те, що компанія має надлишкові запаси, які потребують оптимізації.

4 Продовжувати ефективно використовувати власний капітал. Зростання коефіцієнту оборотності власного капіталу свідчить про те, що компанія ефективніше використовує власні кошти для генерування виручки.

5 Проаналізувати ефективність використання кредитів. Незначне зменшення коефіцієнту оборотності кредиторської заборгованості може свідчити про те, що компанія використовує кредити менш ефективно.

Зважаючи на те, що предметом нашого дослідження є дебіторська заборгованість, зосередимося на аналізі її складу, структури та динаміки в розрізі підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Склад, динаміка та структура дебіторської заборгованості підприємства ТОВ
«ТОВ Телекарт-Прилад» за 2020 – 2023 рр

Показник	2020		2021		2022		2023	
	тис. грн	% в стр-рі	тис. грн	% в стр-рі	тис. грн	% в стр-рі	тис. грн	% в стр-рі
1	2	3	4	5	6	7	8	9
За товари роботи та послуги	129547	27%	32192	46%	42470	16%	85867	17%
За розрахунками за виданими авансами	267591	56%	27727	40%	218701	80%	420762	81%
За розрахунками з бюджетом	5	0%	54	0%	68	0%	71	0%
Інша поточна дебіторська заборгованість	82800	17%	10190	15%	11532	4%	11278	2%
Розрахунки з дебіторами	479943	100%	70163	100%	272771	100%	517978	100%

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства

На основі аналізу поточної дебіторської заборгованості ТОВ "Телекарт-Прилад" за 2023 рік можна зробити наступні висновки, загальна дебіторська заборгованість зросла на 245 207 тис. грн., що свідчить про збільшення обсягів угод із замовниками.

В структурі дебіторської заборгованості відзначається значний відсоток за розрахунками за авансами виданими. З 2020 по 2023 рік питома вага цієї категорії збільшилась з -56% до -81%. Це свідчить про те, що компанія видала більше авансів, ніж отримала товарів, що може бути викликане зміною умов оплати або стратегією продажів.

Найбільше збільшення дебіторської заборгованості за авансами виданими спостерігається в період з 2021 по 2022 рік і з 2022 по 2023 рік. У першому випадку збільшення склало 191 143 тис. грн., а у другому - 2022 061 тис. грн.

Зміна умов оплати може бути одним із факторів, що впливають на збільшення дебіторської заборгованості за авансами виданими. Така ситуація може виникнути внаслідок зміни політики компанії щодо вимог до попередньої оплати за товари або послуги.

Враховуючи значущість дебіторської заборгованості для фінансового стану підприємства, проведемо оцінку результативності діяльності ТОВ « Телекарт-Прилад» за допомогою основі ключових показників (табл. 3.6):

1. періоду оборотності дебіторської заборгованості (АСР);
2. коефіцієнта обороту дебіторської заборгованості (ART) та частки дебіторської заборгованості в оборотних активах.

Таблиця 3.6

Розрахунок показників average collection period, Accounts Receivable Turnover та частка дебіторської заборгованості в оборотних активах за 2020 – 2023 рр.

Період	Average collection period	Accounts Receivable Turnover	Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах
1	2	3	4
2020	178,69	1,60	60%
2021	50,94	1,80	27%
2022	158,71	3,61	61%
2023	186,66	2,53	49%

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

В період з 2020 по 2023 рік показник Average collection period має неоднозначну динаміку, так в період з 2020 по 2021 рр період обороту дебіторської заборгованості скорочується, що є позитивним показником, але вже починаю з 2022 року показник АСР починає збільшуватись так протягом 2022 року оборот дебіторської заборгованості становить 159 оборотів, а протягом 2023 187 оборотів. Тобто, це означає , що в для стягнення заборгованості підприємству необхідно 187 днів.

Збільшення даного показника вказує на те, що виникають певні складності при стягненні заборгованості.

Також протягом в період з 2022 -2023 рр. Accounts Receivable Turnover зменшився на 1,08 обороти, дане зменшення може вказувати на послаблення в 2023 році кредитної політики підприємства, оскільки, процес стягнення дебіторської заборгованості в 2023 році відбувався повільніше ніж в 2022 році.

Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах протягом 2020-2023 рр . також коливалась

Рекомендації:

- Компанії слід продовжувати вживати заходів для скорочення середнього періоду інкасації. Це можна зробити шляхом покращення кредитної політики, запропонування стимулів для ранньої оплати та посилення заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості.
- Компанії також слід продовжувати моніторинг оборотності дебіторської заборгованості та частки дебіторської заборгованості в оборотних активах. Ці показники можуть бути використані для оцінки ефективності управління дебіторською заборгованістю та виявлення потенційних проблем.

3.3 Економіко-математичне моделювання процесу підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю на ТОВ «Телекарт-Прилад»

Наступним кроком дослідження, буде проведення кореляційно-регресивного аналізу для підтвердження зв'язку між дебіторською заборгованістю та фінансовими показникам.

Метою даного дослідження є визначення впливу дебіторської заборгованості на виручку підприємства. Для того щоб визначити ступень зв'язку між дебіторською заборгованістю та фінансовою звітністю проведемо кореляційний аналіз.

Незалежними зміними будуть:

- Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги (X_1)
- Дебіторська заборгованість за авансами виданими (X_2)
- Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (X_3)
- Інша поточна дебіторська заборгованість (X_4)

Залежною змінною в даному випадку буде виручка від реалізації (Y) .

Таблиця 3. 7

Кореляційна матриця залежної та незалежних змінних величин

	Y	X1	X2	X3	X4
1	2	3	4	5	6
Y	1				
X1	0,98087	1			
X2	0,921935	0,839073	1		
X3	-0,52654	-0,67838	-0,2409	1	
X4	-0,48848	-0,6475	-0,18301	0,99691	1

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

Провівши кореляційний аналіз можна зробити висновок, що між дебіторською заборгованістю за товари, роботи та послуги та виручкою від реалізації товарів, робіт та послуг існує прямий зв'язок – 0,98, а також дебіторської за авансами виданими-0,92. Отже, при зростанні обсягу дебіторської заборгованості за даним статтями відбувається зростання виручки від реалізації.

В подальшому аналізі величину X_3 та X_4 використовувати не будемо, оскільки вплив на виручку мінімальний.

Також в ході аналізу було виявлено, що також простежується достатньо сильний зв'язок між X_1 та X_2 даний показник становить 0,83. Тож можемо зробити припущення, що X_1 та X_2 взаємопов'язані між собою, тобто між даними змінними існує статистичний зв'язок.

Тому для подальшого аналізу та побудови парної лінійної регресії будемо використовувати той фактор який має найбільший вплив на залежну змінну Y , а саме X_1 .

Регресія – це аналітичний інструмент, який дозволяє нам розуміти, як змінні взаємодіють одна з одною. Переважно, ми розглядаємо регресію у контексті

залежності однієї змінної (означеної як Y , або змінна відгуку) від інших змінних (або факторів, позначених як X). Одним із ключових аспектів регресійного аналізу є визначення впливу кожного з факторів (X) на змінну відгуку (Y).

Розглянемо, наприклад, ситуацію, де X_1 є фактором, який ми хочемо дослідити на його вплив на Y . У регресійному аналізі ми вимірюємо, як зміна X_1 впливає на зміну Y , узагальнюючи цю взаємодію за допомогою математичної моделі. Це дозволяє нам зрозуміти, наскільки значущим є X_1 у прогнозуванні значення Y .

Однак регресія - це не просто про встановлення зв'язку між двома змінними; вона також дозволяє нам врахувати вплив інших факторів (X_2 , X_3 , і так далі) на Y , контролюючи їх вплив у моделі. Це дозволяє нам уникнути спотворення результатів через інші фактори, які можуть також впливати на Y .

Отже, регресійний аналіз надає нам інструмент для більш глибокого розуміння того, які фактори впливають на результат (Y), і як ці зв'язки відрізняються у різних умовах. Такий аналіз допомагає виробити прогнози, розробити стратегії і прийняти кращі рішення на основі наукових даних. Тому для даного аналізу будемо використовувати наступну формулу :

$$Y = A + Bx.$$

A – вільний член рівняння;

B – коефіцієнт регресії;

X – незалежна змінна.

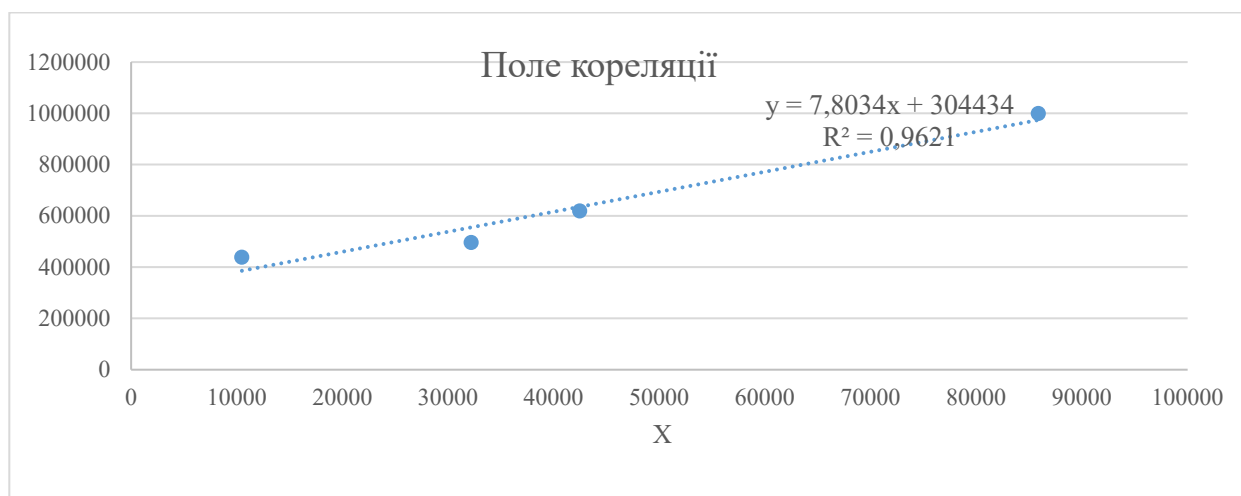


Рис. 3.4. Поле кореляції

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

За даними графіку видно, що коефіцієнт детермінації становить 0,96, тобто, наближається до одиниці, що вказує на те, що варіація Y визначається варіацією X .

Згідно графіком зображеним на з рис. 3.5, рівняння моделі, що характеризує зв'язок між виручкою та дебіторською заборгованістю за товари, послуги та роботи, можна виразити наступним чином:

$$Y = 7,8034x + 304434$$

Даний графік показує зв'язок між двома змінними: виручкою від реалізації товарів, робіт та послуг та дебіторською заборгованістю за товари, роботи та послуги. За даними графіку можна простежити, що точки даних вздовж прямої лінії розташовані в позитивному напрямку, що вказує на те, що між доходом від реалізації та дебіторською заборгованістю існує позитивна кореляція.

Коефіцієнт кореляції Пірсона для даної сукупності становить 0,98, що вказує на сильний зв'язок між виручкою та дебіторською заборгованістю.

Рівняння регресії яке було отримане при побудові кореляційного поля вказує на те, що при збільшенні дебіторської заборгованості очікується зростання виручки на 7,8 грн .

Ключовим етапом у регресивному аналізі є статистична оцінка значущості регресивної моделі (табл. 3.8). Вона дозволяє зрозуміти достовірність отриманої моделі, що дає можливість зрозуміти чи присутні зв'язок між змінними у моделі реальними та не випадковими.

Таблиця 3. 8

Статистична оцінка значущості регресійної моделі

	df	SS	MS	F	Значимість F
01	02	03	04	05	06
Регресія	1	1,83E+11	1,83E+11	5,08E+01	1,91E-02
Залишок	2	7,22E+09	3,61E+09		
Всього	3	1,91E+11			

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

Основні причини проведення статистичної значущості:

- перевірка зв'язку;
- визначення важливості змінних;

- порівняння моделей;
- підтвердження адекватності.

Отже за даними аналізу можна зробити висновок, що статистична значущість моделі підтверджується значущістю коефіцієнтів множинної кореляції та детермінації, а також критерієм Фішера (F – критерій Фішера = 50779). Отримане значення F -критерію Фішера менше прийнятого рівня значущості ($\alpha = 0,05$), що вказує на те, що дана модель є статистично значимою.

На основі результатів аналізу можна дати наступні рекомендації:

- Компанія повинна продовжувати моніторити свою дебіторську заборгованість та вживати заходів для її стягнення.
- Важливо встановити чіткі умови оплати та терміни оплати для зниження ризику неплатежів.

ВИСНОВКИ

Після ознайомлення з нормативними та законодавчими документами, що регулюють облік та аналіз фінансових активів, а також вивчення економічної літератури з питань удосконалення обліку фінансових активів, були зроблені відповідні висновки для ТОВ "Телекарт-Прилад".

Фінансові активи представляють собою різноманітні інструменти, які володіють потенційним здатністю до заробітку для їх власників у майбутньому. Це можуть бути грошові ресурси, цінні папери, або інші фінансові засоби, які можна легко обміняти на готівку. Зазвичай це акції, облігації, депозити, а також інші інвестиційні інструменти, такі як пайові фонди, векселі, опціони та ф'ючерси. Фінансові активи відіграють ключову роль у формуванні та розширенні інвестиційного портфеля, сприяючи збереженню та зростанню капіталу власника.

Класифікація фінансових активів відіграє значну роль у ефективному управлінні ними. Цей процес допомагає інвесторам та фінансовим установам краще розуміти можливості та ризики своїх інвестицій, що дає змогу приймати обґрунтовані рішення про розподіл капіталу. Адекватна класифікація дозволяє визначити активи за різними критеріями, такими як ризик, ліквідність та потенційний дохід. Крім того, вона сприяє диверсифікації портфеля, зменшуючи загальний ризик інвестування. Отже, класифікація фінансових активів є важливим інструментом для досягнення максимальної ефективності управління капіталом та доходами.

МСФЗ та національні стандарти бухгалтерського обліку мають свої відмінності та схожості у встановленні правил обліку фінансових активів. Хоча МСФЗ спрямовані на гармонізацію міжнародного обліку, а національні стандарти можуть мати специфічні вимоги, обидва підходи прагнуть досягнути одну ціль - забезпечити надійну та порівняльну фінансову звітність для стейкхолдерів.

У кваліфікаційній роботі представлено огляд проведеного фінансово-економічного аналізу діяльності ТОВ "Телекарт-Прилад", а також детальний аналіз складу, структури, динаміки та ефективності використання фінансових ресурсів

цього підприємства. Результати аналізу дозволили зробити висновки щодо поточного стану та перспектив розвитку компанії. Крім того, були розроблені конкретні рекомендації щодо оптимізації використання фінансових ресурсів, зменшення фінансових ризиків та підвищення загальної ефективності управління.

Після аналізу управління фінансових активів де більш широко було розглянуто дебіторську заборгованість на ТОВ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД" ми зробили кілька висновку висновків та рекомендацій:

- Ми пропонуємо створити відокремлений орган внутрішнього контролю це дозволить краще виявляти недоліки та розробляти заходи для їх усунення, покращуючи ефективність підприємства.

- Запропоновано збільшити клієнтську базу, що дозволить знизити ризик непогашення заборгованості.

- Наголошено на необхідності покращення контролю за простроченими платежами та налагодження системи обліку розрахунків.

- Наголошено на постійному перегляді ціноутворення та підвищенні якості стратегій ціноутворення для маневрування ціною на ринку.

- Ми пропонуємо проводити регулярну інвентаризацію дебіторської заборгованості.

За аналізом фінансових показників ТОВ "Телекарт-Прилад" у 2023 році відзначається певне поліпшення у коефіцієнті швидкої ліквідності та збільшення власних оборотних коштів, що свідчить про можливість компанії погасити свої поточні зобов'язання. Однак, низький показник покриття запасів вказує на проблеми з платоспроможністю, що може вплинути на довіру сторін, з якими взаємодіє підприємство. Рекомендацією є активізація стратегій з управління запасами та збільшення ефективності управління фінансовими ресурсами для забезпечення стабільності та покращення показників фінансової діяльності компанії

Коефіцієнт оборотності активів: Цей показник показує, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для генерації виручки. Після спаду у 2020 році,

він значно зросла в 2021 році, але знову зменшилася в 2022 році, але вже пізніше знову зросла у 2023 році. Це може свідчити про коливання у стратегії управління активами та необхідність подальшого аналізу.

Підсумовуючи аналіз динаміки показників дебіторської заборгованості за період з 2020 по 2023 рік, можна визначити нестабільність управління цим питанням. Початкове скорочення періоду обороту дебіторської заборгованості перетворилося на подальше збільшення, що свідчить про можливі складнощі в процесі стягнення коштів. Зменшення показника Accounts Receivable Turnover також підтверджує послаблення кредитної політики. Загалом, ці коливання вимагають уваги та корекційних заходів для покращення управління дебіторською заборгованістю та зменшення ризиків для підприємства.

Впровадження запропонованого комплексу заходів з удосконалення обліку фінансових активів, зокрема дебіторської заборгованості, дозволить виявити фактори, що спричиняють зростання їх частки. Це допоможе встановити належний рівень контролю та реагувати на них вчасно. Ефективне управління дебіторською заборгованістю забезпечить покращення фінансового стану підприємства та підвищить його загальну ефективність.

Список використаної літератури

1. Broby, D. A Guide to Fund Management. Risk Books, 2010. 289 p.
2. Cochrane J. Asset pricing. Chicago, 2000. 462 p.
3. Гаватюк Л.С., Сокровольська Н.Я., Корбутяк А.Г., Юрій Е.О. Управління фінансовими активами: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича., 2021. 168с.
4. Економічна енциклопедія : у 3 т. Т. 1 / редкол. : С. Мочерний (відп. ред.) та ін. К. : Академія, 2000. 868 с
5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.:
6. Зачосова Н. В., Шевченко А. М. Механізм довірного управління фінансовими активами: сучасні загрози ефективності, напрямки оптимізації. *Економічний аналіз*. 2013. Т. 14, № 1. С. 71-79. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ecan_2013_14\(1\)_12](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ecan_2013_14(1)_12) (дата звернення: 15.05.2023).
7. Карпенко Є. А., Ченкова Ю. В. Внутрішній контроль дебіторської заборгованості як фактор забезпечення стабільного розвитку підприємства. 77 3б. наук. статей магист. інст. екон., упр. та інф. техн. Полтава: ПУЕТ, 2018. Ч. 1. С. 97-102
8. Кореляційний та регресійний аналізи. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/10765/1/%d0%9b%d0%b5%d0%ba%d1%86%20%e2%84%966.pdf> (дата звернення 07.05.2024).
9. Король С.Я., Соколова Н.М. Подання та розкриття інформації про фінансові активи у фінансовій звітності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. №36. С. 115 – 119.
10. Лоханова Н.О. Класифікація та оцінка фінансових інструментів – огляд змін у зв'язку з оновленням МСФЗ 9 (IFRS 9). *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. №7. С16-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_7_3

11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-39_ukr_2016.pdf (дата звернення : : 07.03.2024).
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-32_ukr_2016.pdf (дата звернення : :(07.03.2024).
13. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL: https://www.minfin.gov.ua/uploads/files/IFRS_9_Ukrainian-compressed.pdf (дата звернення :07.03.2024).
14. Мозолевська А.Р. Особливості обліку дебіторської заборгованості за П(С)БО та М(С)ФЗ. Університетська молодь для сталого майбутнього України: XXIV всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, листопад 2021 р.). Миколаїв, 2021.
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення : :(10.03.2024).
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 559 від 30.11.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення : 07.03.2024).
17. Оборотні активи підприємств за видами економічної діяльності станом на 31 грудня 2017 року. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/oaktuvu/oa_ed/oa_ed_u/oa_ed_3_17_u.htm
18. Офіційний сайт ТОВ "Телекарт-прилад". TELECARD. URL: <https://telecard.odessa.ua/> (дата звернення: 14.04.2024).
19. Пастернак М.М. Методика аналізу дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 23. С. 681 – 686.
20. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. *Економіст*. 2017. №3. С. 27

21. Пікалова Н.О., Бобирь О.І. Економічна суть фінансових ресурсів підприємства. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=165> (05.03.2024).
22. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління Національного банку України № 351 від 30.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16> (дата звернення :07.03.2024).
23. Про затвердження Змін до Положення про вимоги до осіб, що здійснюють професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами), щодо складу та структури активів недержавних пенсійних фондів, якими вони управляють : Рішення Нац. коміс. з цін. паперів та фонд. ринку від 13.11.2012 р. № 1618. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2011-12#Text> (дата звернення: 15.05.2024).
24. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення 10.03.2024)
25. С.В.Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2008.-864с.
26. Тарасюк Д. С. Проблеми та перспективи стратегічного управління нематеріальними активами. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=13>
27. Фабоцці Ф. Дж. Управління інвестиціями. М. : ИНФРА. 1997. 1024
28. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. Київ: ЦНЛ, 2004. 530 с.
29. Чуніхіна Т.С., Добривечір А.С. Організаційно-методичні аспекти обліку дебіторської заборгованості за міжнародними та вітчизняними стандартами обліку в системі управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. №19. С. 123 – 126.
30. Шарп У., Александер Г. Инвестиции. М. : ИНФРА. 1997. 1024 с.

Додатки

Додатки

Додаток А

ЗАТВЕРДЖЕНО
ПРОТОКОЛОМ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ
УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА
№ 07/10 від 07 жовтня 2022 року

СТАТУТ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» (нова редакція)

Одеса 2022 р.

Баланс (Звіт про фінансовий стан) На 31 грудня 2022 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД"** Дата (рік, місяць, число) **2022 12 31**

Територія **ОДЕСЬКА** за ЄДРПОУ **6303110027001019803**

Організаційно-правова форма господарювання **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ** за КОПФГ **240**

Вид економічної діяльності **Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та вимірювань** за КВЕД **26.51**

Середня кількість працівників **2 454**

Адреса, телефон **ЛЮБІМЦІВСЬКА ДОРОГА, буд. 162, м. ОДЕСА, ОДЕСЬКА обл., 65113** 7116071

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого виводяться в гривнях з копійками)

Складено (роботи помітати "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку ☐ V
за міжнародними стандартами фінансової звітності ☐

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код раєкс	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 441	1 539
первісна вартість	1001	4 241	4 241
накопичена амортизація	1002	1 800	2 702
Незавершені капітальні інвестиції	1003	-	-
Основи засоби	1010	31 584	25 103
первісна вартість	1011	93 247	95 504
знос	1012	61 663	70 401
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1 116	5 086
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	35 141	31 728
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	129 111	120 156
виробничі залишки	1101	80 388	82 767
незавершене виробництво	1102	40 415	27 122
готова продукція	1103	8 257	6 906
товари	1104	-	3 361
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховувальників	1113	-	-
Векселі операційні	1120	2 746	2 746
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	32 192	42 470
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	27 727	218 701
з бюджетом	1135	54	68
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 190	11 532
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	50 030	40 861
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	50 030	40 861
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах майжезбитків	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 819	8 227
Усього за розділом II	1195	256 869	444 761
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	292 010	476 489

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (щойновий) капітал	1400	2 000	2 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооплату	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
залишковий дохід	1411	-	-
злиттєвий курсовий різниця	1412	-	-
Резервний капітал	1413	-	-
Нерозподілений прибуток (накопичений збиток)	1420	74 125	40 979
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	76 125	42 979
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	654
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільова фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв налічених виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Примовний фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-пота	1546	-	-
Усього за розділом II	1595	-	654
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі виписані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	52 019	10 566
розрахунки з бюджетом	1620	17	3 648
у тому числі з податку на прибуток	1621	17	1 846
розрахунки зі страхування	1625	-	-
розрахунки з оплати праці	1630	68	15
Поточна кредиторська заборгованість за операціями залізниць	1635	141 530	337 731
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	17 040	56 875
Поточна кредиторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені кошти доходи від перестраховальників	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 211	24 021
Усього за розділом III	1695	215 885	432 856
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів напередодні закриття фінансового року	1800	-	-
Баланс	1900	292 010	476 489

Сервіс

Головний бухгалтер

1. Модифікація адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2. Виконання в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Козлов Олексій Сергійович

Бойко Вікторія Романівна

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДН		
2023	01	01
13881657		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	618 713	495 825
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(530 481)	(445 440)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	88 232	50 385
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	4 430	1 173
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(36 474)	(25 750)
Витрати на збут	2150	(312)	(1 368)
Інші операційні витрати	2180	(20 773)	(19 647)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	35 103	4 793
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	3 625	2 592
Інші доходи	2240	20	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від фінансової допомоги			
Фінансові витрати	2250	(22)	(113)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	38 726	7 272
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(6 972)	(1 312)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	31 754	5 960
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	31 754	5 960

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	481 159	305 439
Витрати на оплату праці	2505	63 214	91 230
Відрахування на соціальні заходи	2510	13 254	18 407
Амортизація	2515	9 640	9 702
Інші операційні витрати	2520	20 773	67 427
Разом	2550	588 040	492 205

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер



ЕП КОЗЛО
ОЛЕКСИ
СЕРГІЙОВИЧ
ЕП БОЙКО
ВІКТОРІЯ
РОМАНІВНА

Колома Олександр Сергійович

Бойко Вікторія Романівна

Додаток Г

Додаток Г
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД"	Дата (рік, місяць, день)	2024, 12, 31
Територія	ОДЕСЬКА	за ЄДРРНОУ/МРЕ	11-11-2024
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації	за КВЕД	26.51

Середня кількість працівників ² 498
Адреса, телефон: ЛЮБІМЦЬКА ДОРОГА, буд. 162, м. ОДЕСА, ОДЕСЬКА ОБЛ., 65113 7116971
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (робити позначку "x" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

x

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код раєка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 539	3 455
первісна вартість	1001	4 241	6 420
накопичена амортизація	1002	2 702	2 965
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	3 625
Основні засоби	1010	25 103	46 885
первісна вартість	1011	95 504	129 111
знос	1012	70 401	82 226
Інвестиційні нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомість	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомість	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	5 086	5 086
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені капітальні витрати	1060	-	-
Залишок витрат у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	31 728	59 051
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	120 156	250 116
виробничі запаси	1101	82 767	222 239
незавершене виробництво	1102	27 122	26 106
готова продукція	1103	6 906	1 771
товари	1104	3 361	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переуступання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	2 746	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	42 470	85 867
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	218 701	420 762
з бюджетом	1135	68	71
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
інші поточні дебіторська заборгованість	1155	11 532	11 278
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	40 861	286 880
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	40 861	286 880
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резерв необоротних премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	8 227	11 949
Усього за розділом II	1195	444 761	1 066 923
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	476 489	1 125 974

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I. Власний капітал	1	2	4
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 000	2 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	40 979	146 200
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видувчений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	42 979	146 200
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	1505	-	-
Пенсійні зобов'язання	1510	-	-
Довгострокові кредити банків	1515	654	254
Інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Довгострокові забезпечення	1521	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1525	-	-
Цільове фінансування	1526	-	-
благодійна допомога	1530	-	-
Страхові резерви	1531	-	-
у тому числі:	1532	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1533	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1534	-	-
резерв необоротних премій	1535	-	-
інші страхові резерви	1536	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Проговорені фонди	1545	-	-
Резерв на виплату дяків-поту	1546	-	-
Усього за розділом II	1595	654	254
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	-	-
Короткострокові кредити банків	1605	-	-
Векселі видані	1610	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:	1615	10 566	15 061
довгостроковими зобов'язаннями	1620	3 648	8 637
товарів, робіт, послуг	1621	1 846	8 053
розрахунками з бюджетом	1625	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1630	15	10
розрахунками зі страхування	1635	327 731	918 313
розрахунками з оплати праці	1640	56 875	31 345
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1645	-	4 154
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1650	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1660	-	-
Поточні забезпечення	1665	-	-
Доходи майбутніх періодів	1670	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1690	24 021	-
Інші поточні зобов'язання	1695	432 856	977 520
Усього за розділом III	1700	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1800	-	-
V. Чиста валово-оподаткована сума пенсійного фонду	1900	476 489	1 125 974
Баланс	1900	476 489	1 125 974



ОЛЕКСІЙ
СЕРГІЙОВИЧ
БІЛКО
Вікторія
Романівна

Козлов Олександр Сергійович

Бойко Вікторія Романівна

Комісар територіальних адміністрацій та територіальних громад
2. Відомості в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД"** (займається)

Дата (рік, місяць, число) **2024 01 01** за ЄДРПОУ **13881657**

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за **Рік 2023** р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

КОДІ

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	998 982	618 713
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(810 122)	(530 481)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	188 860	88 232
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	512	4 430
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від переїсного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(42 116)	(36 474)
Витрати на збут	2150	(4 726)	(312)
Інші операційні витрати	2180	(23 988)	(20 773)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від переїсного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	118 542	35 103
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	12 777	3 625
Інші доходи	2240	5	20
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 963)	(22)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	128 361	38 726
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(23 140)	(6 972)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	105 221	31 754
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	105 221	31 754

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	690 596	481 159
Витрати на оплату праці	2505	127 809	63 214
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 471	13 254
Амортизація	2515	12 088	9 640
Інші операційні витрати	2520	23 988	20 773
Разом	2550	880 952	588 040

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Головний бухгалтер
Олександр
Бойко

ОЛЕКСІЙ
СЕРГІЙОВИЧ
Бойко
Вікторія
Романівна

Козлов Олександр Сергійович

Бойко Вікторія Романівна



